

Brassói Lapok

XXIX. évfolyam

243. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Hétfő

1933. évi október 23

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési díj* címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — *Külföldre* negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (bal) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király-utca 56-58. Telefon-zámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

Mégis kiviteli cikk...

Az olasz fasizmus vezére hangoztatta éveken keresztül, hogy a fasizmus nem kiviteli cikk. Olasz specialitás, mint a makaroni, ez a furcsa tézisa, amelynek készítői módját Mussolininek a politikában is sikerült megvalósítani.

Lyukat furt a levegőbe és körülvette téstáival. Ki hitte volna, hogy ezt kopirozni lehet, ki gondolta volna, hogy a rettenetes olasz tézisa politikai világcsamego lesz.

Az olasz fasizmus vezére egyéni sikerével elvi dogmává jelentékenyítette a csoporturalom középkori módszereit és hiába próbálta nemzeti patentté kisajátítani, ezzel a példával elindult a nagy ragály hódító útjára világszerte.

És most már Rómában szervezik az ifjú Európát. Már nem olasz különlegesség a fasizmus, nem is lehet, átvették, kisajátították és így készül a legrettegetesebb fából vaskarika: a legvadabb nacionalizmusok internacionalizmusa.

Az ellentmondások korszaka ez.

Ma ki lehet ejteni a legrettegetesebb abszurdumot és holnap világinternacionálé lehet belőle.

Ifjú Európa, amelyhez a legöregebb és legsörnyűbb szerszámokkal kovácsolták a legújabb jelzőt.

Mussolini okos ember. Egyéni uralmának eszközeit igenis szét kell osztani és át kell engednie mindenkinek, hogy ő is megmaradhasson.

Milyen kicsi ellentmondás ez az egész uralmi rendszerhez képest.

Héjjasfalva

Legyen példa Héjjasfalvából a magyar közvélemény felé, a román közvélemény felé és a mindenkorai kormányok felé egyaránt.

Legyen határkö az a megdöbbentő kulturbotrány, amely Héjjasfalván játszódott le s amely nem a magyar kultúra, hanem az európai egyetemes kultúra galád arculesapása volt. Az, aki ennek a kultúrának a pofoncsapása adta, közönséges félművelt, talán egészen műveletlen falusi albiró volt. Egy csendőrszurony árnyékában adta a pofont s ez még megdöbbentőbb, még megalázóbb.

Aki pedig a pofont kapta, az egy világegyház egyik tanítói testülete volt, az a tanítói testület, amely magyar nyelven ugyan, de az európai kultúra európai eszközeivel, normáival és törvényeivel tartja, munkálja, erősíti — ismételjük, nem a magyar kultúrát, hanem az egyetemes európai, tehát francia, román, német és minden más európai nép egyetemes kultúráját.

Egy héjjasfalvai falusi román albiró, egyetlen szál szurony árnyékában, csak úgy könnyedén, megsérti, megalázza, arcvereri ezt az európai kultúrát.

Hát lehet ez? Szabad ez? Szabad ezt eltérni magyarnak, románnak, kormányoknak? Hazai kormányoknak és más kormányoknak?

Legyen a héjjasfalvai eset példa és határkö. A magyar közvélemény ezután minden hasonló esetben reagáljon úgy, ahogyan az ilyen barbár brutalitás megérdemli. A román közvélemény minden ezutáni hasonló esetben tiltakozzék úgy, hogy felháborodásához kétség ne férheszen. És a kormány járjon el úgy, büntessen úgy, hogy többé falusi albirák és műveletlen csendőrmesterek ne kompromittálhassák ezt az országot a maguk bárdolatlanságával, műveletlenségével, vótétségével.

Londonban az arany ára 11.5 pennyvel esett

A francia szavazó nem akar hetvenmilliárd lejt kiizzadni és ezért megbuktatja a kormányt

A Daladier-kormány utolsó óráit éli, de ennek maga az ellenzék sem örül

Az angol politika ismét visszatért a leszerelés megvalósításának tervéhez

London, október 22.

Angliában a helyzet, máról holnapra, teljesen megváltozott. Anglia még tegnap ot tartott, hogy megkezdje az örült iramu fegyverkezést, mert még tegnap az volt a véleménye, hogy a leszerelés kérdésében nem lehet megoldást találni, mert Franciaország és Németország nem hajlandók békülni. Ezzel kapcsolatban azt a hírt is közölték, hogy Sir Simon angol külügyminiszter, aki a nagy német-francia feszültségnek élesztője volt, állásáról lemond és visszavonul.

Ma Londonból már homlokegyenest ellenkező jelentéseket kapunk.

Az újabb hírek szerint az angol kormány kezdeményező lépéseket tesz, hogy a leszerelési konferencia tárgyalásait ismét folytatni lehessen.

Az új lépéseket — és itt a nap szenzációja! — Sir Simon külügyminiszter irányítja.

ja. Sir Simon tehát nem mond le, hanem újból akcióba lép. Igaz ugyan, hogy most a német béke mellett kénytelen állást foglalni, holott még egy héttel ezelőtt is az volt a politikája, hogy a francia kormányt a németekkel szemben a legmerekvebb ellentállásra tüzelje.

Sir Simon az akciót már meg is kezdte. Tegnap hosszabb tárgyalásokat folytatott az olasz, német és francia követekkel. Megvitatta velük, hogy mely feltételek mellett lehetne a leszerelési konferencia tárgyalási fonalát újból felvenni. A tárgyalások lefolytatása után másodszor és újból fogadta az angol külügyminiszter Hösch londoni német nagykövetet és tőle ez alkalommal információkat kért odavonatkozólag, hogy a kérdésben, melyek a német kormány további szándékai.

Mint további lépést az angol kormány egyidejűleg a Fehér Könyvben nyilván-

nosságra hozta azoknak a tárgyalásoknak anyagát is, amelyek a leszerelési konferencia elnöki tanácsainak megbeszéléseit mutatják be. Az angol kormány ezzel dokumentálni akarja, hogy ebben a kérdésben nincs tovább értelme a titkos diplomáciának és a fejleményekről hűen és tárgyilagosan informálni kell az európai tömegeket. Nagyon érdekes, hogy a Fehér Könyvben nincs egyetlen olyan adat sem, amelyet a nagy tömegek ne ismeretek volna, mert az európai sajtó megbízható hírszolgálatára már jóval ezelőtt az összes felszólalásokat és véleményeket teljes részletességgel közölte.

Annak ellenére, hogy az angol kormány és Sir Simon ismét kezükbe vették a leszerelés ügyét, a nyugati diplomácia mégsem hiszi, hogy a leszerelés kérdésében és a német népszövetségi kilépés ügyében a német népszavazásig bármilyen komolyabb lépés történhetne.

Vasárnap dől el a Daladier-kormány sorsa

A dologban az a legérdekesebb, hogy a leszerelési kérdés és a német népszövetségi kilépés ügye az európai diplomáciát komolyan már nem is izgatja. Sokkal nagyobb s fontosabb kérdés lépett előtérbe és ez a francia kormány bukásának eshetősége. A Daladier-kormány nem maradhat meg a helyén.

A kormány ellenzéke pillanatok alatt nő. Laval a költségvetésért bukott, Herriot-t ugyancsak költségvetési okokból mondatták le és így — már szinte hagyományosan — most Daladiernak is bukni kell, mert ő sem tudja a költségvetést rendbehozni.

Franciaországról azt hiszi a világ, hogy a francia nép a külpolitikai izgalmak barátja. Messziről úgy látszanak a dolgok, mintha a francia választó aszerint igazodnék, hogy ki milyen külpolitikát hoz és a nagy Európát átfogó tervekből mennyit ígér megvalósítani. A helyzet azonban cáfolja ezt az elképzelést.

Franciaország népe elsősorban kispolgár, amely a maga kis garasaira féltékenyen vigyáz. Nem akar több adót fizetni, de nem akar kevesebb fizetést sem kapni. A politikusok politikája és az ország külpolitikai helyzete viszont hatalmas fegyverkezést követel és így előáll — most már szinte évről évre — az a helyzet, hogy a költségvetés deficitet zárul.

E pillanatban 7.7 milliárd frankot kell előteremteni. Nem kis összeg ez a deficit. Majdnem hatvanmilliárd lejről van itt szó. Ezt a hatalmas deficitet csak úgy lehetne előteremteni, ha vagy emelnék az adókat, vagy leszállítanák a tisztviselői fizetéseket. Vagy mindkét fronton megtakarításokat érnének el. Ezzel szemben Franciaország népe egyik megoldási mód-ról sem akar hallani, harmadik eset pedig nincs.

A francia kormánynak, amely most 7.7 milliárd frankot hajszol, már nemcsak politikai, hanem gazdasági ellenzék is van. A francia kereskedők és iparosok szövetsége — félmillió ember áll ebben a szövetségben harcba készen — kijelentette, hogy nem fizet magasabb adót, a tisztviselő-szövetség pedig nyíltan hangoztatja, hogy abban a pillanatban, amelyben fizetéseiket csökkentik, valamennyien sztrájkba lépnek.

Nem könnyű a helyzet, pedig a kormány nem is akar sokat. Mindössze hat százalékkal szeretné a tisztviselők fizetését leszállítani.

de azok egyetlen százalékot sem akarnak eltérni.

Arról, hogy mennyivel kívánja a kormány az adókat emelni, a pénzügyminiszter még beszélni sem mer.

A legkellemetlenebb helyzetben azon-

ban nem a kormány, hanem a szocialistapárt van. Külpolitikai okokból támogatják a kormányt, de nem támogathatnak egy olyan kormányt, amely bérredukciókkal operál, mert ebben az esetben ellenük fordulna a választók tömege. De mégis támogatniuk kell Daladiert, mert ha Daladier kénytelen lenne helyét elhagyni, minden bizonnyal, jobboldali kormány következne és ezt az első lépést már a francia szociáldemokrácia ismeri.

A mai hangulatban nem kell egyéb, csak hogy a jobboldal egyetlen egéruat és fejlődési vonalat találjon. A legkisebb részen át is kibontakozik ennek az áramlatnak minden politikai ereje.

És mindezekre a kérdésekre Daladiernak holnap, vasárnap válaszolnia kell.

Jóformán csak kétszer huszonegy órát kapott politikai ellenfeleitől arra, hogy nyilatkozzék és cselekedjék.

De mit nyilatkozzék és hogyan cselekedjék.

A kormány reményéseit csak az tartja még, hogy Daladier is tisztán látja, hogy utódja sem tehet ebben a kérdésben sem jobbat, sem okosabbat, mint a mit ő javasol.

A pártok szinte éjjel nappal tanácskoznak.

Az előkészítő bizottság, amelynek

parlament vasárnapi ülésén „előadni” kellene, már végnélküli üléseket tart.

A kamara folyosóin közben még az ellenzéki párttagok körében is nyomott a hangulat, mert az ellenzék is tisztán látja, hogy ha Daladier bukik és a kormányra ők kerülnek, többet és jobbat ők sem tudnak cselekedni.

Volna egyetlen mód és lehetőség: a lefegyverzés.

De ki mer ma Párisban, éppen ma, mikor a tárgyalások megszakadtak és Németország a Népszövetségből kilépett, lezserelésről, komoly leszerelésről beszélni?

Közben Londonban morzsolódnak az aranyárak. A londoni tőzsdén tegnap és ma 115 pennypel esett az arany ára és az ma már unciánként 129 shilling.

London nem is szépíti a helyzetet. A londoni tőzsdén nyilvánosan beszélik, hogy az arany ára azért zuhan, mert bizonytalanná vált a francia pénzügyi helyzet.

A newyorki frankmanőver, amely néle a frank árfolyamát, ugyaneke vezele hány nappal ezelőtt 28 ponttal morzsolta tő vissza.

Párisban — ez kétségtelen — nehéz napok következnek.

A FRANCIA PÉNZÜGYI BIZOTTSÁG PUCSSZERÜEN MEGSZAVAZTA A TISZTVISELŐI FIZETÉSEK CSÖKKENTÉSÉT

A francia belpolitikai helyzet óráról órára komplikálódik. Késő délután vett telefonjelentéseink szerint ma délután a francia kamara pénzügyi bizottsága puccsszerűen megszavazta a tisztviselők fizetése csökkentéséről szóló pénzügyi tervezetet. A szavazás úgy történt, hogy a szocialisták nem voltak még jelen az ülésen. Az ellenzék és a munkáspártiak távollétét használta fel az előadó és az elnök, hogy a javaslatot lesavaztassa.

Később megjelentek a szocialisták és a jobboldalakkal egyesülve azt kívánták, hogy a puccsszerűen megszavazott határozatot semmisítsék meg és rendeljenek el új szavazást.

Amikor a jelentésről beszámolunk, a vita még tart. A kormány nem akarja az egyszerű „megszavazott” javaslatot újabb szavazás alá bocsátani.

A költségvetési miniszter a bizottságban egyébként kijelentette, hogy nem tartja kizártnak azt, hogy a kamara a kormányt lesavazza.

— Ha le is szavaznak bennünket — mondotta a miniszter — becsülettel bukunk meg, mert nem hoztuk az ország nyakára a veszedelmet: az inflációt.

Az ellenzéki pártok tiltakozása ellenére megszavazták a cseh diktatórikus javaslatot

Prága, október 22

A képviselőházban a cseh kormány előadója ma megindokolta a pártfelosztató törvényjavaslatot. Az előadó szerint azért kell egyes csehországi pártokat felosztani, mert azok meg akarják bontani a cseh állam egységét.

Az előadó feltételezése ellen a magyar és német pártok erőteljesen tiltakoztak. Szüllő Géza magyar képviselő a magyar és a szepesi német párt nevében éles hangú tiltakozást olvasott fel és megállapította, hogy ez a politika ignorálja a demokráciát és nem szolgálja az általános európai béke szellemét sem. A javaslatnak áll a célja, — mondja a deklaráció — hogy a kormány diktatórikus hatalmának érvényesülését lehetővé tegye. Nem a demokrácia védelmére készült ez a javaslat, hanem minden olyan gondolatnak elnyomására, amelynek hangzása minden szabadállamban lehetséges.

Tudomására adjuk az egész világnak — mondja tovább a nyilatkozat — hogy ez a javaslat csakis imperialista célok megvalósítására való. Ez a javaslat ellenében áll a modern kisebbségi jogokkal azokkal a szerződésekké, amelyek az államra és az állam kormányára nézve kötelező erővel bírnak. Ez a javaslat — mondja tovább a kiáltvány — csak arra szolgál, hogy a csehországi kisebbségeket elnyomozzák.

A javaslatot a kormány pártjai nagy többséggel, a tiltakozás felolvasása ellenére is elfogadták.

Az amerikai farmerek kiverékszik követeléseiket

Számolni kell a dollárinflációval

Roosevelt gazdasági tárgyalásra hívta meg a Szovjetet

Newyork, október 22.

A B. L. tegnapi száma első jelentései alapján részletesen beszámolt arról, hogy az amerikai Egyesült Államok nyugati részében valószínű farmerlázáadás tört ki. A farmerek inflációt követelnek, olyan buzaárakat, amelyek legalább az önköltséget fedezik és mivel Roosevelt máról-holnapra ezeket a követeléseiket nem valósította meg, országsszerte lázáadászerűen léptek föl.

Mai jelentéseink megerősítik ezeket a híreket. Beszámolnak arról, hogy New-Jersey államban, Patterson városában forradalmi jellegű zavargások törtek már ki. Itt a munkások is belefolytak a tömegmegmozdulásokba és

ötszáz munkás megütöközt a rendőrséggel. Az ütközetnek két halottja és nyolc súlyos sebesülte van.

News-Jersey-ben nem hirdették ugyan ki az ostromállapotot, de az állam minden városában katonai járőrök tartják fenn a rendet.

Washingtonban tisztán látják, hogy kétnyelvű farmer forradalmi megmozdulásának előszelei fújnak és Roosevelt legbizalmasabb tanácsadói körében állítólag már úgy nyilatkozott, hogy ennek a lázáadásnak kitörését minden rendelkezésére álló, de nem erőszakos eszközökkel, meggátolja. Nyilván odacéloz Roosevelt, hogy a

törvényhozás által adott felhatalmazás alapján mindazokat a farmerköveteléseket teljesíti, amelyekre joga van.

Igy tehát 50 százalékos pénzsziporítással is számolni lehet.

A farmerlázádat egyébként kedvezően elviselelő az a nagyon érdekes hír, amely szerint

Roosevelt meghívta a Szovjetet közeledési és gazdasági tárgyalásokra.

E hírrel kapcsolatban az amerikai sajtóírók óvatosan megjegyzik, hogy ez a meghívás még nem jelenti a Szovjet elismerését és azt, hogy Amerika Oroszországgal a diplomáciai érintkezést is felvenné. Ugyanakkor hírül adják, hogy

a Szovjet ezekre a tárgyalásokra Litvinovot küldi Washingtonba és hogy Moszkva ezt a meghívást az orosz diplomácia legnagyobb sikerének tekinti.

Ujabb jelentés szerint a Fehér Ház már hivatalosan is elküldötte a tárgyalásokra való meghívást és a Szovjet kábel útján azt már el is fogadta. A szovjet-lapok ma azt közlik, hogy Litvinov a jövő hét folyamán Kemal pasa 10 éves uralmának ünnepéjére Ankarába utazik és onnan utazik majd Washingtonba.

Moszkva ettől a barátkozástól azt reméli, hogy Japán felé is megnyílna a helyzete, mert ha Japán látja, hogy az amerikai ellenállás is megtört, nem mer vele szemben úgy fellépni, mint most.

A farmerlázádat ellenére a newyorki tőzsde optimista. Az értékek a tőzsdén ma viharosan emelkedtek, mert Amerika kereskedői körének az a reményük, hogy a Szovjet elismerése esetén az ország rengeteg agrár- és iparcikkét tud majd Oroszországban elhelyezni.

Betörés miatt letartóztattak egy szatmári urfiut

A szülők szerint a megtévedt fiatalember nem épelméjű

Szatmár, október 22.

A szatmári rendőrség letartóztatta Melchner Sándort, Melchner József háztulajdonos fiát, aki betörést követett el.

A fiatalember behatolt Pop János vasúti tisztviselő lakására, ahonnan rengeteg ruhaneműt és egyéb értékes hol-

mit zsákmányolt.

Szatmáron a hír óriási feltűnést keltett, mert a tettes jó családból származik. — Melchner hozzátartozói azt állítják, hogy a fiatalember nem épelméjű.

Melchner Sándort a rendőrségi kihallgatás után átadták az ügyészségnek.

Az olaszok már nem támogatják a német külpolitikát

Váratlan fordulat az olasz külpolitika irányvonalában

Róma, október 22.

Ujabb megbízható jelentéseink arról számolnak be, hogy az olasz külpolitikai irányvezetésben váratlan fordulat következett be.

Ismeretes, hogy Olaszország a nagy külpolitikai kérdésekben a megtörtént nagy bekezdés ellenére sem állott eddig szilárdan és mereven Franciaország mögött. Olaszország ezekben a kérdésekben németpárti volt és ha nem is szavazott Németországgal, de mégis olyan magatartást tanúsított, amely a német külpolitikai célkitűzéseknek kedvező volt.

A legújabb jelentéseink szerint Olaszország most úgy döntött, hogy nem támogatja tovább a német külpolitikát, hanem egy vonal halad Franciaországgal és Angliával.

Franciaország és Anglia diplomáciája

ennek az irányváltotatásnak érdekében már hetek óta tárgyalásokat folytat a római diplomatákkal és, amint hírlik, enyhe nyomást is gyakorolt a két nagy nyugati hatalom az olasz államra. Ezeknek az intervencióknak az eredménye most, hogy

az olasz külpolitika irányt változtatott.

Az első kézzelfogható eredménye ennek az irányváltotatásnak az, hogy Mussolini már nem ragaszkodik ahhoz, hogy a négyhatalmi összehívják és ennek tárgyalásai közben kényszerítsék Franciaországot arra, hogy a leszerelési kérdésekben a németeknek engedményeket tegyenek.

Rómában egyébként úgy hírlik, hogy az új olasz külpolitikai irányvonal csak a november 12-iki német népszavazás megtörténte után lesz majd érezhető.

A török kormány diszvacsorát rendezett a magyar vendégek tiszteletére

Titulescu a görögökkel barátkozik

Ankara, október 22.

Az ankarai politikai tanácskozók során, mint tegnap jelentettük már, Gömbös Gyula magyar miniszterelnök és Kánya Kálmán külügyminiszter Ankarába érkeztek.

Gömbös a tegnapi nap folyamán megjelent Ismet török miniszterelnökkel és három órán át tanácskozott vele. A tanácskozáson jelen volt a külügyminiszter is.

Este diszvacsorát rendezett a török kormány a magyar vendégek tiszteletére.

Az első pohárköszöntőt Ismet miniszterelnök mondotta. Hangsúlyozta, hogy négy év óta olyan jellege van a két nép — a magyar és török — baráti érzéseinek, mint ami-

lyen érzések a két nép érdekeinek megfelelőek. Nagy megindultsággal és örömmel üdvözlí éppen ezért Ankarában a magyar vendégeket. Megállapítja tovább, hogy a világ népei felett nehéz idők járnak. Ezek az idők veszélyeztetik az emberiség általános békéjét. Sajnos, — mondotta, — még mindig nem érkezett el az enyhülés és békekötések ideje és éppen ezért a török nép kihangsúlyozottan békére vágyik.

Gömbös válaszában megköszönte a szíves fogadtatást és szintén visszapillantott az 1929-es évre, amelyben megindult a török és magyar nép között a politikai barátkozás. Ez idő óta — mondotta a magyar miniszter-

elnök, — a török és magyar politika közös irányban működik és attól semmi el nem térítheti.

Ezzel a jelentéssel egyidejűleg vesszük azt az athéni hírt is, amely szerint Titulescu külügyminiszter a görög fővárosba érkezett. Titulescu a mai nap folyamán hosszabb tárgyalásokat folytatott Csaldaris miniszterelnökkel és Maximos külügyminiszterrel. Titulescu Athénben nyilatkozott a görög újságíróknak is és elmondotta, hogy eddigi balkáni útjának a legnagyobb eredménye az, hogy sikerült a török—román barátsági szerződést megkötöni. Ez a szerződés, — mondotta Titulescu, — garanciája annak, hogy a Balkánon most már tartós lesz a béke.

Ujabb jelentéseink szerint Gömbös még három napig marad Ankarában. Távozása után odaérkezik Litvinov orosz népbiztos, aki a török nemzeti ünnepeken vesz részt.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódlásnál, fejtájsnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákban szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József viz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában.

Hock János ügye a budapesti tábla előtt

Budapest, október 22.

Hock János nemzetgyalázási perének táblai főtárgyalása ma reggel kezdődött meg Budapestben. A vádirat felolvasása után Miskolczy főügyész a bizonyítási eljárás kiegészítésére tesz indítványt.

A táblai tanács a délutáni órákban visszavonult és tanácskozott, hogy elrendelje-e a bizonyítás kiegészítését.

Legfőbb Fatanácsot alakítanak Romániában

Bukarest, október 22.

A földmívelésügyi miniszter kezdeményezésére a kormány elhatározta, hogy Legfőbb Fatanácsot létesít a fatermelés és értékesítéssel kapcsolatos kérdések irányítására. A Tanács legfőbb tanácsadó szerve lesz a kormánynak a fatermelést érintő minden kérdésben, törvényjavaslatokat készít elő, irányítja az exportot, javaslatot tesz vámügyekben és a külföldi államokkal kötendő konvenciókra vonatkozólag felosztja az exportörök között a kiviteli kvótát, képviseli a román fatermelés és faterkeskedelem érdekeit külföldi kongresszusokon. A Tanácsnak hat rendes és hat póttagja lesz, az előbbieket az érdekelte minisztériumok küldik ki, az utóbbiakat pedig a fatermelésben és kereskedelemben érdekelt vállalatok. A tagok megbízatása három évre szól. A Tanács működésének költségeit az exportra kerülő fatermésükre vagononként kivetendő illetékekből akarják fedezni.

PESTI LEVÉL

*

Giroudoux Siegfriedjében a főhős, aki franciának született, a háborúban sebesülése folytán, elvesztve emlékezőtehetségét. Egy német kórházba kerül, ahol újra tanítják beszélni, persze németül. Tökéletesen elveszti önmagát, elfelejti múltját és német nemzeti hős lesz. Evek múlva franciául tanul egy kis francia lánytól, akit valaha ismert Párisban, de anyanyelve sem nyitja meg az emlékezés zsilipjeit. Már-már ugylátszik, sohasem sikerül megtalálnia önmagát, amikor a francia konverzáció folyamán, a francia lány kiejti egy párisi kávéház, a Closerie des Lilas nevét és ez a név mint egy varázsige, megnyitja a múlt kapuit. Siegfried magára ébred, újból látja Páris, a Boulevard St. Germain fút, hallja Geraldus verseit, a kis párisi kávéház visszahozza a múltját, az emlékeit.

Magam is így vagyok vele, hogy egy-egy ilyen név, mint a Closerie des Lilas, elég arra, hogy a szívemre szálljon a sok elfelejtett emlék, a Párisban átelt napok édessége és a saját emlékeim tul, hiába is védekeznek ellene, literáris emlékek, melyekkel szaturálva vagyok. Mert még mielőtt kijutottam volna Párisba, már ösmertem Páris, különféle leírások nyomán, Victor Hugo, Balzac, Anatole France regényeiből utcákat, tereket, templomokat, apró zugokat és az utcák nevei úgy bukkantak fel emlékezetemben, mint a versorok, melyeknek rímjei visszacsengenek és visszahozzák az egész verset és hangulatát. Egy-egy ilyen utcanév mögött fel-tűnik egy-egy regényhős, Páris és a párisi élet, ahogy egy Balzac látta és ismer-te és olyan meghitté teszi számomra Páris-t, mintha ott folyt volna le életemnek napjai.

Az életnek és szellemnek ez az egységes szintje, ez a tökéletes harmóniája, összeolvadása, hogy a francia irodalom és művészet szinte egy lélegzetben él a városal, a szellemnek ezek a felismerhető és el nem törülhető nyomai vonzózták annyira Párisba mindazokat, akiket a francia szellem és irodalom megigézett. Adyt, Ambrus Zoltánt, Szomorót és utoljára szegény Kuncz Aladárt, aki ezt a rajongást súlyos és keserű évekkel fizette meg Noirmoutierban, a Fekete Kolostorban.

Most, hogy itt élek Pesten és az utcákat rónom, kávéházakban ülök és nézelődöm, gyakran jut mindez eszembe. Gyakran jut eszembe, hogy az élet és művészet mennyire külön-külön, sohasem egymásbajló utakon fut itt. Vajjon ha egy magyar Giroudoux írta volna meg a Siegfriedet, a magára ébredő Siegfriednek eszébe jutottak volna-e a magyar Geraldus persei, ami, természetesen, nem akar paleurmeghatározás, csak jelkép lenni. Vajjon eszébe jutott volna-e Ady vagy Petőfi, Vörösmarty, vagy akár Jókai, Mikszáth vagy bárki más, aki itt élt ebben a városban és a magyar szellemi élet építőköveit hordta itt egymásra. Vajjon mi szívódott fel itt az életbe mindaból, amit a magyar zsenik alkotó szellem létrehozott? Vajjon elmondhatjuk-e valaki, hogy Budapestten jártában szaturálva van literáris emlékekkel, mint Párisban, ahol nem lehet elfelejteni, hogy Voltaire élt, hogy élt Rabelais, Balzac, Victor Hugo, Baudelaire, Verlaine, Daudmier, Aenoir, hogy volt és van francia irodalom és művészet.

Mindezekre a kérdésekre bizony nemleges választ kellett adnom magamnak. De azután egy nap mégis felbukkott a varázsszó, mint Giroudoux Siegfriedjének megvilágosodott lelkében a Closerie des Lilas nyomán a francia irodalom muzsikája, felszendült a magyar irodalom gondolkahangja. Egy reggel kint jártam a Margitszigeten, valakit meg kellett látogatnom a szanatóriumban. Embert alig lehet látni, csak kertesek gereblyézték a lehullott sárgás-vöröses és fakó faleveleket, csöndes volt a Sziget és elhagyatott ösi pompájában. Szemergett az eső, de ez egyáltalában nem rontotta a Sziget szépségét, még talán meghatóbb és elragadóbb volt az őszi, szürke ég könnyeiben, ahogy bágyadtam pihent, mint egy fiatal betegágyas asszony, aki az imént minden erejét elpazarolta. A földből az összegereblyezett, elszáradt füvek illata szénaitként szállt fel s ahogy titokban szedegtettem néhány kései, szegényes ruhájú virágot s néztem a Dunát, ahol meg-

Öles léptekkel közeledik a tél

ARADON A RIDEG KAPUALJBÓL
ELINDUL EGY MUNKANÉLKÜLI

Fegyveres betörő a ruhásszekrényben

Irtózatot a revolverért, amely háromszor dörrent a küzdelem alatt

Arad, október 22.

A tél nagy léptekkel közeledik. Hideg őszi esők seprik végig az utcákat, a parkokat és a mezőket. A kapualjakba is bevág a szél.

Bevág a szél a kapualjakba, az utolsó menedékhelyre is. A munkanélküli megtörli ólomszürke arcát, ha gyengébb idegzetű, esetleg a szemét is. Lehet, hogy sir. Valószínűbb azonban, hogy inkább a fogait csikorgatja. Aztán kinéz a feketén csepegő nedves éjszakába. Arra gondolt, hogy hát most már neki ezt az egész éjszakát és az utána következő éjszakákat is így kell töltenie?

Meleg szobák, szállodák, füstös kocsmák, zajos kávéházak jutnak eszébe...

És a kapu alól elindul...

Az éjszakák egyre hidegebbek, barátságatlanabbak, elviselhetlenebbek...

Egyre többen indulnak el a kapuk alól.

Hová indulnak el?

Ezen az őszen az első Aradon indult el, az egyik aradi kapu alól...

URSBACH JÓZSEF MŰVEZETŐ
HAZATÉR A MUNKABÓL

Ursbach Józsefnek az adott körülmények között kielégítően jó, sőt irigylt állása van Aradon. Művezető az egyik textilgyárban. Nem kap annyit, amennyit el tudna költeni, sőt, — amennyinek szükségét érzi, de azért telik arra is, hogy este egy kicsit kimaradjon, elszórakozzék. Ha családember volna, bizonyára nem telnék, de legényember és együtt lakik a szüleivel.

Ursbach József művezető pénteken este 11 óra körül érkezett haza. Öreg szülei már aludtak a szomszéd szobában. Édesanyja azért gondolt rá. Vacsorája ott volt az asztalon, leterítve gondosan. Valószínű, hogy Ursbach József szeliden és jólesően elmosolyodott, bár nem is volt nagyon éhes, mégis szeretettel nyult a kikészített vacsora után. Csöndesen és lehetőleg zajtalanul kezelte az evőeszközöket, hogy zajt ne üssön s ne zavarja fel az öregeket.

NYUGTALANKODIK A MACSKA...

Meggondoltan, de azért jóízűen falatozott Ursbach József. Közben — volt ideje rá — nézelődött is szerte-szét a szobában, csak úgy, minden cél és megfigyelési szándék nélkül.

Igy akadt szemébe a macska. A macska, a mely nyugtalanul sétált, halkan nyávogott és időnként az ő tekintetébe akasztotta sárgásan villogó szemét. Mi baja lehet a macskának? Éhes, az a baja, — gondolta Ursbach József és az állat orra elé vetett egy labdát. A macska utánakapott az ételnek, le is nyelte, de nyugtalansága nem szűnt s nem is olvadt fel a nála annyira megszokott könyörgő hízégsben.

A szaladgálást újra kezdte, sőt nni, a szekrényhez ment és kaparni kezdte a szekrény ajtaját.

Ursbach Józsefnek felcsillant a szeme. Fialat még, van benne játékos kedv és vágyakozás a szelid izgalmaira is.

— Aha! Egér van ott! Vadászatot tartunk, ugy-e, cica?

A szekrényhez lépett s az egyre izgatottabban viselkedő macska orra előtt lassan, óvatossan felnyitotta az ajtót...

EGÉR HELYETT...

A macska ezzel a mozdulattal ki is esik a történet keretéből. Szerépet betöltötte, arról pedig, hogy mi történt tovább, ha szemtanú is volt valamelyik sarokból, vagy butordarab alól, nem tud beszélni róla. Ursbachnak pedig nem volt ideje megfigyelni, hogy mit mi-

csendesedett az élet, álldogáltak a prope-llerek s csak felszálló kéményük füstje jelezte, hogy csak pihennek, de majd újra átszelik a vizet, így, bűvészkodón, megkerülve a csöndes kápolnát, úgy érzem, hogy egész Budapestből ez a bubájos, szépséges sziget az egyetlen hely, ahol a magyar irodalom néhány elköltözött és élő alakjának kedves árnya mintha feltűnne és felcsendülnek rimek, melyeknek párját az emlékezet lelkendező örömmel újra megtalálja. Elmoshatatlan, hogy itt járt Jókai mérhetetlen gazdagságu képzeletével és Arany is itt járt megfáradottan, kapcsos könyvével a kezében és feljegyezte azokat a rekedtes, megindító sóhajokat, melyekben bucsuzott az élet-től, az erejétől, a kedvétől, a fájdalomtól s ezek a cseruzahegygel odavetelt persikék, az Öszikék, szebbek, teljesebbek, de minden bizonnyal meghatóbbak, mint

vel tovább az állat, amely talán az életét mentette meg.

A szekrényben ugyanis nem egér volt, oh nem, hanem egy torzonborz, kiéhezett arcú, de elszánt és villogó szemű ember. Revolvert tartott a kezében.

Ursbach József megmeredt a meglepetéstől. A revolveres ember pedig sziszegve tartotta feléje a fegyvert:

— Egy szót se! Ide a pénzzel!

Ursbachnak rekedten tört ki a torkából a hang:

— Segítsé! Tolva! Rabló!

MEGSZÓLAL A REVOLVER...

Lehet, hogy a támadó eredetileg nem is akarta használni a fegyvert. Talán csak lopni akart s mert Ursbach megzavarta a munkájában, hirtelen a szekrénybe rejtőzködött, hogy onnan aztán alkalomadtán elosonjon. A revolvert csak azért vitte magával, hogy több bátorsága legyen ehhez a törvénytelen cselekedethez.

A revolver azonban a kezében volt és őt rajtakapták. Ujjai talán öntudatlanul szaladt a ravaszra és a revolver a következő pillanatban eldőrdült.

A golyó talált. Allapocson érte Ursbach Józsefet, a csonton elsikult s irányt változtatva szaladt a nyakba hogy aztán a hát felső felén kerüljön újra a levegőre, véres és roncsolt lyukat hagyva maga után.

Ursbach érezte, hogy golyó érte. A rémü-

Huszonöt éves és munkanélküli

A szülők és a szomszédok nem igen tudták, hogy miről van szó. Két sebesült embert láttak csak, első dolguk volt tehát a mentőkért telefonálni. Ursbach Józsefnek azonban volt annyi ereje még, hogy elmesélje hézagosan a történeteket. A következő telefonhívás így a rendőrséghez szült.

Az első munka azonban mégiscsak a mentőknek jutott, akik nem érdeklődnek, nem vállaltak, hanem bekötözik a sebeket.

A két sebesültet a kórházba szállították s itt aztán, amikor kiderült, hogy a sebek nem tulságosan súlyosak, a rendőrség nyomban vallatásra fogta a betörőt.

Rövid vallomás volt: Ardelean Tódornak hívják. Huszonöt éves. Foglalkozása munkanélküli. A betörés oka: éhes volt, nyomorult volt, elkeseredett volt, fázott és az élet értelmét a meleg szobában, terített asztal mellett

let görcei szaladtak végig izmain. Itt az életért kell küzdenie. Rávelette magát a betörőre. És megkezdődött az élethalálharc közte és a támadó között, akit valószínűleg ugyanolyan rémületgörcsök kerítettek hatalmukba, mint Ursbach Józsefet.

Egymásnak esett a két ember, akik közül egy félórával azelőtt bizonyára egyik sem gondolt arra, hogy meleg emberi vért fog ontani.

Az élethalál küzdelem teljes súlya természetesen a fegyver körül zajlott le. A betörő újra használni akarta a revolvért, Ursbach pedig, aki jól megtermett és erős ember, ez ellen védekezett minden erejével s a betörő fegyveres kezét kétségbeesetten szorította lefelé, el a maga testétől.

A küzdelem hevében aztán még kétszer szólalt meg a revolver. Ezek a golyók azonban már a betörőt találták: egyik combjába, a másik az altestebe furódott.

A küzdelem sorsa ezzel el is dőlt. A két sebesült ember eddig szótlanul küzdött, mert minden energiájukat lefoglalta az életért való harc, kiáltozásra nem volt erejük. A revolver dörrenései azonban felverték az alvókat. Ursbach szülei rontottak elő a szomszéd szobából és kívül, a szomszédoknál is ajtócsapkodások hallatszottak mindenfelől. A küzdelem el is dőlt. A betörőt, aki két helyen sebesült, már nem volt nehéz megfékezni. Ursbachból is omlott a vér és szédelegve tántorodott hátra.

látta.

A többi majd a bíróság előtt mondja el. A kapu alól indult ki és a bíróság elé jutott...

*

Aradon, Temesváron, Brassóban, Nagyváradon, Kolozsváron és mind a többi városokban, ezen az őszen egyre kevesebb szó hangzik el arról, hogy a munkanélküliek téli el-látásáról valahogyan gondoskodni kell. Hiába, a társadalom sem bírja már a jótékonykodásnak ezt a formáját, hiszen már a harmadik, vagy negyedik éve csinálja. Kimerült. Azok legalább, akik eddig is áldoztak...

Pedig, pedig öles lépésekkel közeledik a tél és a kapualjakból egyre több munkanélküli indul el.

Az első ezen az őszen Aradon indult el és mutatta meg az utat, hogy hová...

„Alulirott meguntam az élet
küzdelseit“

Tragikus öngyilkosság Kolozsváron

Kolozsvár, október 22.

Tragikus öngyilkosság történt szombaton délelőtt Kolozsváron.

Láng József, a kolozsvári „Vatra“ faraktár társtulajdonosa Hunyadi-téren lévő faraktára irodájában revolverével szájon lőtte magát.

A revolvergolyó a szájon keresztül az agyba hatolt. Láng József azonnal meghalt.

Az öngyilkos kereskedő 42 éves volt, rendezett anyagi körülmények között élt, nemrégiben házasodott másodszer. Ün-

gyilkosságának oka, a beavatottak szerint, éppen a második házasságában keresendő, amely nem volt boldog. Az öngyilkos kereskedő bucsulevelet hagyott hátra, amely szóról szóra így hangzik:

Alulirott meguntam az élet küzdelseit s ma még ép ésszel pontot teszek az életem után. Kérem a temetési engedélyt kiadni felboncolás nélkül Kérem az előljáró urakat, hogy bocsássanak meg érle. Láng József.

Az öngyilkosság nagy részvétet keltett.

nem egy tökéletesen meghangszerelt vers. És nem lehet elfelejteni, hogy Ady pégi-ment a sétányon, itt bujósckázhatott a romok és bokrok között, itt szemlélődött és itt lepte meg annak a versnek a viztő-ja és zenéje, amellyel halhatatlanná tette az árpád-házi királyleányt is, aki a vad és mokány magyar férfiak közt törékeny testét inkább a szeges korbácsnak szán-ta, míg hiába várta a szerelmet, a szöke álomlovagot. Aztán itt vannak az élők, a szigeti őslakók, Szép Ernő, aki meleg, érző szívével még ezeket a fákról lehulló faleveleket is megsimogatja külön-külön és a szélben ide-odaröpdöső, levált vörpi-ros pelargónia-szirmokat is, aki a sziget minden halk neszt és lélegzetvételét, a Duna vizének csobogását, ezt az elbűvölő költészetet oly sokszor megjelenítette, hallhatóvá tette és arról álmodozott itt egy életem át, hogy a szívével segít az

embereken, akik ebben a pompás városban úgy elszegényedtek és úgy rászorulnak a gyengédségre és a szeretetre. Szomorú Dezső orchesterre írt mondatok is itt muzsikálnak, mintha oboák, gordonkák, hegedűk, zongorák, cimbalmok és klarinétok zengene, a Levelek egy barát-nómhöz jutnak eszembe, a műveltségnek, kulturának az a lírája, melyet csak a mű-vész tud megtalálni és kizengeni. Itt ki-sért és fájdalmas emlékezni rá, hogy már nincs, hogy elköltözött örökre Kru-dy Gyula. Szindbád a drága, aki — mint Schöpfung oly találóan írta róla — mint a holdfényben járta volna hőseit, — nem jön már át többé az óbuda Templom ut-cából, hogy elámuljon és álmodozzon a Viztorony táján, a romok között és a kis kápolnánál, ha feljön a hold, képzelete meglevénedett álomlovagjairól.

Van der Lubbe a helyszínen mutatja meg, hogyan gyújtotta fel a Reichstag épületét

Berlin, október 22

A Van der Lubbe per mai tárgyalásán egyetlen tanút, egy Organocska nevezetű munkást hallgattak ki. Ez a munkás azt vallotta, hogy a nyár folyamán találkozott Lubbéval és most a főtárgyaláson felismeri, hogy a vádlott volt az, akivel ő találkozott.

Az elnök ezután Lubbet kérdezi, hogy ismeri-e a tanút, mire a vádlott kijelenti, hogy sohasem látta.

Az elnök a tanu kihallgatása után bejelenti, hogy a tárgyalást rövid időre felfüggeszti és Lubbéval bejárja a Reichstagnak azt a részét, ahol a gyújtogatás estéjén Lubbe járt. Lubbének a helyszínen el kell magyarázni, hogy az épületbe mikor ment be, mely folyosókon és termekben ment át és hogyan gyújtotta fel az épületet.

Ez a helyszíni szemle délben tizenkét órakor kezdődött.

Házastársi kegyetlenség

★

A különböző földrészek és égövek egymástól eltérő életfeltételei más és más embertípusokat és szokásokat formálnak ki világszerte. Vaskos kötetekbe gyűjtötték már össze, népek és fajok miben és hogyan különböznek egymástól. Más az emberek öltözködése északon, s más megint délen. Más a francia konyha és más az olasz szakács főzje. Az olasz temperamentumos, az angol flegmás. Más a gyász színe Kínában, más minálunk. Izlés, erkölcs, nyelvi földrajzi fokonként való eltolódása és változása külön tudomány már.

Tanulságos és igazán mulatságos lenne végre egyszer rendszerbe foglalni: hogyan változnak a valóók is kontinensek szerint. Mert egészen bizonyos, hogy minden kontinensnek megvan a maga sajátos és leggyakrabban szereplő valóoka. A leg-sablonosabb és leggyakoribb európai valóók — a hüllen elhagyás. Az amerikai különlegesség: a házastársi kegyetlenség.

Erről a „házastársi kegyetlenségről” mi, boldog és megkímélt európai férfiak, hallottunk már egyet-mást. Szenzációs valóságok színes riportjaiból tudjuk például, hogy házastársi kegyetlenségnek nevezi az amerikai nő, ha az amerikai férj egész napi munkája után nem harsogó jókedvvel ül a vacsorához, ha nem hajlandó vacsora után bárba menni, ha a bárban nem marad ott hajnalig. Kegyetlenség, ha nem vásárol hamarosan egy kisebb felhőkarcolót. Kegyetlenség, ha nincs legalább százezres jövedelme. Kegyetlenség, ha nem szerez feleségének fejedelmi udarból származó ékszert. A legsúlyosabb házastársi kegyetlenség, ha a férfinak van egyáltalán még egy szava, van egy ép izma, van egy össze nem rongyolt idegsejtje.

Körülbelül ennyi és körülbelül ez — a házastársi kegyetlenség. Természetesen, Amerikában.

De valami hiányt mindig éreztünk itt, a megvilágítás egyoldalú volt. Eddig ugyanis csak a nők valókereseteiből ismertük a házastársi kegyetlenséget. Most azonban olyan tudósítás jött Amerikából, mely végre egy férj valókeresetét ismer-teti s ez a férj is házastársi kegyetlenség címén kéri kimondani a válást. A „kegyetlen” amerikai férjet unalomig ismer-jük már. De milyen lehet a kegyetlen amerikai nő?

Nos, itt adjuk a portréját.

A valóperi tárgyaláson kiderült, hogy az asszony csupán egyetlenegy, rövidebb nézeteltérés során a következő tárgyakat bánta férje fejéhez: egy husszeletelő kést, egy ollót, három pillát, két üvegnyázót, több lábast, még több fazekat, egy vasalót, négy székot, egy pödör pizet. S miután pontot keresett a veszekedés végére, talált is: befejezésül a férj fejére borította a szinültig telt szemetesládát.

Az amerikai nők szövetsége szírájokra késztül, ha a bíróság e csekélység miatt kimondaná a válást.

Eldöntetlenül játszott a Ripensia az Ujpest-Hungária kombinálttal

Eredmény 3:3, félidő 2:2

Az első két gólt a temesváriak lőtték

Budapest, október 22.

Ma délután folyt le az Ujpest-Hungária kombinált csapata és a temesvári Ripensia közötti meccs Budapesten. Mintegy ötezer főnyi nézőközönség nézte végig a mérkőzést, amelynek nagyobb része Romániából, helyesebben Erdélyből különvonattal felrándult temesváriakból állott.

A mérkőzésen Gerő bíraskodik.

Az első tíz percben a Ripensia hihetetlen fölényt mutat. Olyan lendülettel fekszik bele a játékba, hogy a budapesti közönség csodálattal adózik a temesvári vendégcsapatnak. Annál is feltűnőbb volt a Ripensia fölénye, mert az első félidőben a csapat nappal szemben játszott.

A magyar kombinált az első pár percben nem támad, hanem csak ellenfelének gyöngeit puhatolja. Az első roham után a temesváriak majdnem eredményt érnek el és a 3. percben Dobay beadását góllá értékesíti a csatársor. Dobaynak még egy veszélyes támadása van a 16. percben, de ekkor kapufélfát ér a labda. A huszadik percben a te-

mesváriak már a második gólt is megszerzik. A gólt Kotormány lövi.

A második temesvári gól után ellanyhul a temesvári fölény és Cseh II. a 22. percben megszerzi az első pesti gólt. A 40. percben Sebes és Jávör akciójából Budapest második gólját lövi.

A félidő utolsó perceiben veszélyes támadásai vannak a temesvári csapatnak, de a kapuelőtti kavargásból nem születik meg a gól.

A második félidőben felálló pesti csapatot átcsoportosítják. A temesváriakkal szemben az eredeti felállítás nem felel meg. Turay centerbe megy, Cseh jobb összekötő lesz és Jávör látja el a balszél posztját.

Ebben az összeállításban már a budapesti csapat fölénye az érezhetőbb és Cseh II. a második félidő 10. percben már a kapu fölé lö. Ezután sorozatos támadások következnek, de ezek mind eredménytelenek.

A tizenhatodik percben Schmarcz a kapu

főle lö, a huszadik percben Dobay lö a kapu fölé. A huszonkettedik percben Cseh II. végre gólt rug és megszerzi a vezetést.

Hihetetlen iram következik ezután. A temesváriak minden áron egyenlíténi akarnak és két perc múltán el is érik céljukat.

Az egyik játékos kézzel érinti a labdát, mire a bírő 11-et ítél, amelyet Zombory góllá értékesít.

A kiegyenlítő gól után egyik csapat sem tud többé eredményeket elérni.

A pesti közönség a 11-es megítélésénél zajosn tüntet, mert az a felfogás, hogy a megítélés szabálytalan és jogtalan volt.

Altalában a Ripensia a második félidőben nem produkált már lendületes játékokat. A második félidőben a csapat erélytelen volt és fáradtan játszott.

A Ripensia játékosai közül egyénileg nagyon jók voltak: Bindea, Beke, Kotormány és Zombory, míg a pestiek közül Cseh II., Sebes, Déry és Jávör tűntek ki.

★

BUDAPEST:

Attila-Nemzeti 1:0 (1:0).

A leánykereskedelem a Népszövetség előtt

Európa és Délamerika után feltárták a Távol Kelet leánykereskedelmének borzalmait

Főleg japán és kínai nőket keresnek az ügynökök, akik közt a legrosszabb fajtát a fehérek képviselik

Genf, október 22

A Népszövetségnek a nő- és gyermekkereskedelem elleni küzdelem ügyében kiküldött vizsgálóbizottsága

most terjesztette be jelentésének legutolsó fejezetét, mely Kelet-Ázsiáról szól.

Ezzel most már az egész világra kiterjeszkedő vizsgálóbizottsági jelentés együtt van s most meg lehet tenni a leány- és gyermekkereskedelem elleni küzdelem legszükségesebb intézkedéseit.

Jelentés mellett. Eleinte mindenki mosolygott a bizottság munkáján, Délamerikában annakidején uton-utfélen becsapták a bizottságot és akadályokat gördítettek munkája elé. Azonban a megbízottak keresztül vitték feladatukat és már a siker első fele is kimutatható.

A nagy küzdelemben nem lehet közömbös, hogy néhány középeurópai országban ujabban feloszlatták a nyilvános házakat, Chile a napokban hozott hasonló határozatot.

Gladstone hercegnő, a leánykereskedelem elleni küzdelem egyik legismertebb harcosa kijelentette, hogy ezeknek a házaknak bezüntetése nagyban hozzájárul a leánykereskedelem letöréséhez.

A bizottságnak eddig sikerült a „Zwo Migdals” lengyel leánykereskedőszervezetnek nyomára jönnie, az angol „házasági irodák”-at lelepleznie. Sikerült számos holland „háztartási alkalmazott-transzportot” visszatartani, sok esetben megakadályozni a „ballett-direktorokat”, hogy zsákmányukkal a Balkánra és Kis-Ázsiába induljanak. Azonban nemcsak Európában és Délamerikában kell a küzdelemet felvenni, hanem a Távol Keleten is, melynek borzalmairól a legújabb jelentés számol be.

Ennek egyik szenzációja, hogy Keleten megszünt a kereslet a „fehér rabszolganők” után. Főleg kínai és japán nők után folyik most a hajsz. Ezenkívül szíami, a fülöpszigeti és az indiai nőket keresik. Csak ezután van forgalom iraki, perzsa és arab leányokban.

A keverék szíamiai és indiai nőket mindmáig tömegesen veszik. A fehér nő Kelet emberkereskedelmében azonban már veszített értékéből.

A jelentés másik szenzációja az, hogy a Távol Kelet nyilvános házaiiban ma már alig találni japán nőket, holott

egy évtizeddel ezelőtt az örömlányok legnagyobb százaléka Japánból került ki. A japán nőket a konzulok rábeszélik arra, hogy térjenek vissza Japánba, ahol állami felügyelet alatt állanak.

A jelentés legborzalmasabb részei azokról a fehér leánykereskedőkről szólnak, akik transzportszámra helyezik el rabszolgáikat Kelet nagyvárosaiban, végletekig kiuzsorázzák a szerencsétleneket, elveszik minden pénzüket és maguk előkelő luxushotelekben dorbézolnak.

Megállapítja a jelentés, hogy erre csak a fehérek közt akad vállalkozó. A bennszülöttek közt egyetlen egy sem vállalta a kizsákmányolásnak ezt a durva és nyers formáját.

Igen érdekes a jelentésnek az a része, amely Sziám és Hongkong viszonyairól szólva megállapítja, hogy mióta 1930-ban a nyilvános lokáloktól megvonták a koncessziókat, a női import ugyiszólván teljesen megszűnt. Hasonló jelentések érkeztek Ceylonból és Rangunból.

A nagy világküzdelem térképe föl van fektetve, most megindulhatnak a lépések a győzelem kivívására.

Göbbels nem igényli, hogy egész Európa nemzetiszocialista legyen

Berlin, október 22.

A berlini sportpalotában Göbbels propagandaminiszter tegnap este tartotta meg első választási beszédét. Mindenekelőtt arról a rendszerváltozásról szólt, amely Németországban bekövetkezett és megállapította, hogy Hitler megjelenése pillanatában az óra egy perccel a 12 előtt állott. E rendszerváltozásért a kortárs most támadja Németországot, de ez a kormányt nem izgatja, mert tudja, hogy az utókor ítélte őt igazolni fogja. Ő maris megállapítja, hogy a hitlerizmusnak felejtethetetlen érdemei vannak, mert megmentette Németországot és Európát a bolsevizmustól.

Azt is szemükre vetik, hogy csak ünnepeket tudnak rendezni. Az ünnepekre

szüksége volt ennek a rendszernek és így különösen szüksége volt május elsejére, mert csak így kapcsolhatta magához a német munkásságot és szüksége volt Poldamra is, mert ez viszont a nemzeti egy-séget teremtette meg.

— Ellenfeleinknek is el kell ismerni-ök, — mondotta Göbbels —, hogy mielőtt mi jöttünk, az ellenzék tekintélye már nagyobb volt, mint a kormányé. Mi viszont saáallítottuk a tekintélytisztelést.

— Rémhíreket is terjesztenek Németországról, — mondotta tovább — és az emigránsok azt állítják, hogy erőszakkal és terrorral szereztük meg a hatalmat, holott törvényszerűen jutottunk uralomra.

Kijelenti végül, hogy ha csak egy mód és lehetőség van rá, Németország Franciaországgal is megegyeznék és biztosítja Európát, hogy a német rendszernek nincs szüksége arra, hogy egész Európa nemzetiszocialista legyen. Ők meg vannak elégedve azzal, ha csak Németországban erősödik meg ez a rendszer.

— Emésztési nehézségek, gyomorbetegségek, rosszullet, fejfájás, idegizgatmak, álmatlanság, egyeneségi állapotok, munkapertelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, vértörésgést helyes ura tereit, feltáfrissíti a szellemet és edzészseres álmot hoz

Vámkedvezményes gépbévitel Csehszlovákiába

Prága, október 22.

A vámkedvezményes gépbévitelről kérvények száma a legutolsó hónapokban átlagban 200-at tett ki, míg azokban az időkben amikor a legnagyobb volt az igénylések száma, 1200 volt. A jelenlegi igénylések nem vonatkoznak többé nehéz gépekre, hanem kisebbekre, valamint gépkatrészekre. A legtöbb igénylés a textil és kémiai ipar részéről történik. A kérvények több mint 50 százaléka kedvezményes elintéztést nyer.

Baku Mihályné

szül. Henning Sára

pékmesterné

életének 68-ik, boldog házasságának 30-ik évében, 1933. október 21-én déli 12 óra kor hosszas, súlyos szenvedés után, visszaváradta lelket Teremtőjének. Szeretett halottunk hült tetemét 1933. október 23-án déli 12 óra 1/24 órakor kísérik a Kereszt u. 4 sz. alatti gyász házból a bertalan szász ev temetőbe Nyugalma legyen csendes, emléke áldott

Brassó, 1933 okt 21.

Bánatos férje és a rokonság.

Vita a borbélyok vasárnapi munkaszünete körül

Brassó, október 22.

A szombat délelőtt folyamán megjelent szerkesztőségünkben több brassói borbély és fodrászmester és egy nyilatkozat közlésére kértek fel bennünket. A nyilatkozat lényege a következő:

Az aláírók kijelentik, hogy a vasárnapi munkaszünet felfüggesztése a munkaügyi minisztérium által, a romániai borbély és fodrásziparosok intervenciójára történt, akik 1927 május 16-án Nagyváradon megtartott nagygyűlésükön kijelentették, hogy a vasárnapi munkaszünet nagy kárára van a borbély és fodrásziparnak, mivel az elősegíti a kontárok elszaporodását, akik vasárnap dolgoznak és élvezik az iparengedélyekkel ellátott, adókkal és különböző illetékekkel agyon sújtott mesterek jóvedelmét. Ezért mozgalmat indítottak a vasárnapi munkaszünet eltörlésére. A nyilatkozat aláírói azonkívül kijelentik, hogy a munkaügyi minisztérium azon rendelete után, amelyben a vasárnapi munkaszünet felfüggesztéséről volt szó, a brassói fodrász és borbélyiparosok választmánya október 6-án gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hét szavazattal négy ellenében, hogy a következő közgyűlés határozatáig vasárnap nyitva fognak tartani.

Végül panaszzal, hogy a kétfelé magyarázott miniszteri rendelet egészen fel forgatta a helyzetet. Ugyanis sem vasárnap, sem hétfőn délelőtt nem lehet nyitni, mert hol a Munkakamara, hol a rendőrség helyez kilátásba szigorú büntetést.

Autótulajdonosok figyelmébe

A közlekedésügyi minisztérium brassói ellenőrző hivatala tudatja az illetékesekkel, hogy a minisztérium legújabb rendelete értelmében fizetendő automobiladó október hónapban esedékes részletét előre kell kifizetni. Tekintettel azonban arra, hogy a minisztérium ezen új rendeletéről nem szerezhetett mindenki kellő időben tudomást, az ellenőrző hivatal harmincnap haladékot engedélyezett az esedékes adók kifizetésére. Nem részesülnek ezen kedvezményben azok az autótulajdonosok, akik mult szemeszteri járulékaikat még eddig nem fizették be, vagy nem kérték még a tulajdonukat képező gépekre az adó kivetését.

Az összes adókönyvek megtekinthetők

A brassói pénzügyigazgatóság a pénzügyminisztérium intézkedésének megfelelően, másrészt pedig az egyenes adókról szóló törvény értelmében rendeletet adott ki, amely szerint a mai naptól kezdve a város minden adófizető polgárának rendelkezésére állnak és azokat az adóhivataloknál, hivatalos munkaidő alatt bárhol meg lehet tekinteni. A mai naptól kezdve tehát mindenki megnézheti, hogy ki mennyi adót fizet, valamint arról is meggyőződhet személyesen, hogy adóhátalékai mennyire rugnak.

A brassói adósok figyelmébe

Néhány nappal ezelőtt a brassói adósok kongresszust tartottak, amelyen elhatározták, hogy kemény harcot kezdenek a városi adósságok rendezésére és a városi adós-moratórium meghosszabbítására. A mozgalom vezetősége közli az érdekelteket, hogy ne türelmetlenkedjenek, a vezetőket ne ostromolják állandó kérdésekkel, mert a mozgalommal kapcsolatban összes eseményekről lapunk hasábjain keresztül pontosan és idejében értesítik őket.

Elkészült a munkakamara válasza a brassói magánalkalmazottak memorandumára

Hozan dr. kamarai főtitkár nyilatkozik a válasz tartalmáról

Néhány nappal ezelőtt részletesen közöltük a brassói magánalkalmazottak és magántisztviselők szövetségének a brassói munkakamarához intézett memorandumát. Mint emlékeztetés, az alkalmazottak szövetsége ebben a memorandumban súlyos vádakat sorakoztat fel a munkakamara vezetősége ellen.

Most megszólalt a munkakamara vezetősége is, amely a memorandumot a napokban részletesen megválaszolja. A munkakamara illetékes szerveivel történt megállapodás alapján Hozan dr., a kamara főtitkára, a memorandummal kapcsolatban a következőket szegte le munkatársunk előtt:

— A magántisztviselők és magánalkalmazottak memorandumja — mondotta Hozan dr. főtitkár — azt állítja, hogy Brassó város területén nyakra-főre megszegik a nyelcérai munkaidőt. Ahelyett, hogy preciziroznák, melyek azok a vállalatok, amelyek áthágják a törvényt, általánosítanak. Ez ugyanolyan, mintha bárki megjelenne a főügyésznél és bejelentené neki, hogy Brassóban tolvajok és csirkefogók vannak. Azért, mert vannak, azért a főügyészt nem lehet felelősségre vonni, addig, amíg konkrét eseteket be nem jelentenek neki.

— A munkakamara, valahány ilyen természetű panasz beérkezett, minden esetben eljárt. A törvény értelmében törvényteleniséget

csak a munkaügyi felügyelőség torolhat meg. A kamara legfeljebb asszisztálhat a vizsgáltnál, vagy a vizsgálat megindítását kérheti. De vizsgálatot levezetni nem áll jogában, minthogy büntetéseket sincs jogában kiróni. — Annak, hogy a munkakamara mindenkor teljes jóhiszeműséggel járt el s nem pedig úgy, ahogy a memorandum beállítja, legfőbb bizonyítékát nyújtja az, hogy mi magunk kértük a nyelcérai munkaidőről szóló törvények olyirányú módosítását, hogy kihágások esetében a munkakamara is fokozottabb ellenőrzést gyakoroljon és szükség esetén szankciókat is alkalmazhasson.

— A munkakamara közgei egész tömeg inspekción tartottak a különböző vállalatoknál és a törvénytelenégeket azonnal jelentették a munkaügyi inspektorátusnak. Többet ennél nem tehettek, mindaddig, amíg a törvényt olyan értelemben módosítják, hogy a munkakamara tagjai is jegyzőkönyveket vehessenek föl, akárcsak most a munkaügyi inspektorátus közgei.

— A memorandum a továbbiakban azzal vádolja a munkakamarát, hogy a munkanélküliek segélyezése és támogatása érdekében nem tesz semmit. A magunk részéről átiratban fordultunk az összes professzionális szervezetekhez, kérve azokat, hogy a lehető legkorábbi időn belül készítsék el a munkanélküliek listáit. A munkátlankok tényleges

segélyezését azonban a munkakamara nem végezheti, mivel az a miniszteri rendeletek értelmében továbbra is a városi tanács hatáskörébe tartozik.

— A memorandum azt mondja, hogy a törvény értelmében a munkakamarának az a hivatása, hogy a munkások és a munkaadók között az ellentéteket enyhítse. Ha a memorandum aláírói kimutatják a törvény bármely paragrafusából ezt az intézkedést, akkor elismerjük, hogy nekik van igazuk. A törvénynek azonban ilyen intézkedése nincs.

— A memorandum aláírói — fejezte be nyilatkozatát Hozan dr., munkakamarai főtitkár — azt kívánják, hogy néhány hónap leforgása alatt szüntessük meg azokat a törvénytelenégeket, amelyeket évtizedeken keresztül nem sikerült eliminálni. Hagyjanak dolgozni és mi teljesíteni fogjuk kötelességünket.

Értesítéseink szerint a munkakamara vezetősége erőshangu választ készülni adni a memorandumra.

Annyi azonban bizonyos hogy nem árt ha a különböző professzionális szervezetek is érdeklődnek a munkakamara működése iránt, mert informálással és a sérelmek feltárásával az illetékes hatóságok előtt is ismertté teszik azokat a követeléseket, amelyek a munkások helyzetét megjavíthatnák.

Miről tárgyal a vármegye nagytanácsa

Az ülés részletes műsora

Brassó, október 22.

November 1-ére összehívták Brassóvármegye nagytanácsának rendes ülését. A meghívók, amelyeket Cutaanu vármegyei prefektus és Poda titkár irtak alá, már szét is mentek, ugyanakkor a közgyűlés tárgysorozatát is összeállították.

A vármegyei parlament ülésének tárgysorozata: A legutóbbi ülés jegyzőkönyvének felolvasása és jóváhagyása. Utána ünnepélyes esküt tesznek azok a vármegyei tanácsadók, akik a jelenlegi tanács beiktatásánál és eskütelénél hiányoztak. Ezek az esküt nem tett tagok kötelesek távolmaradásukat közzé tenni és indokolni.

A tárgysorozat harmadik pontja egy tanácsos helyettes megválasztása a lemondott Precup Nicolae dr. helyébe. Ezután a vármegyei tanács elnöke részletes beszámolót tart Brassóvármegye jelenlegi helyzetéről. Ugyancsak a közgyűlésen módosítják az 1933—34 évre elkészített utjavítási és utépítési munkatervet.

Egyik fontos pontját képezi a közgyűlésnek az idei költségvetés módosítása az új pénzügyi törvénykezéseknek megfelelően. A pénzügyi határozatok során jóvá-

hagyják a vármegye elmúlt évi zárszámadását is, azonkívül tudomásul veszik a vármegye jelenlegi leltárát.

A vármegye, akárcsak a város, szintén köteles gondoskodni arról, hogy a nyugdíjpénztárral szemben fennálló tartozásait az államtól járó követeléseit betűdásával kompenzálja. A kérdést teljesen felfedve a közgyűlés elé terjesztik, mely dönteni hivatott az ügyben.

A közgyűlés tárgysorozatának másik fontos pontja még az egyenesadó tartozások természetbeni munkára való átválttatásának kérdése. Ebben az ügyben a vármegye állandóválasztmánya annak idején — amint megírtuk — hozott már határozatot és most a közgyűlés hivatása ezt a kérdést véglegesen rendezni.

A napirend többi részén a következő pontok szerepelnek: A vármegye állandó választmánya által hozott határozat módosítása a vármegyei főorvos fizetése és egyéb járuléka ügyében abban az esetben, ha a főorvos lemond a magánorvosi tevékenységéről és csak hivatali orvosként dolgozik. A „Iara Bărsi” diákegyesület működési szabályzatának jóváhagyása, valamint különböző vármegyei szabályzatok módosítása.

A református egyház értesítése

A brassói református egyház presbiteriuma értesíti az egyházközség tagjait, hogy az 1934. évre fizetendő egyház- és iskolafenntartási díjak megállapítása és a hátralékok rendezésének munkálatai folyó év október 23-án megkezdődnek és tartanak hétköznaponként délután 3—6 óráig a következő helyeken és sorrendben:

Az egyházközség gazdasági hivatalában:

Október 23—25-ig Belvárosban lakó egyháztagok részére.

Október 26—28-ig Bolgárszegben lakó egyháztagok részére.

November 1—4-ig Óbrassó: Hosszu-, Közép-, Hátulso- és az ezeket keresztező utcák egyháztagjai részére.

November 9—11-ig Bolonya Kut-utcai rész, a Derestyei-ut kezdetéig lakó egyháztagok részére.

November 16—18-ig Bolonya-, Vasut-utcai rész összes utcái.

November 20—22-ig Szentpéteri-uti rész összes utcái.

November 23—25-ig Gácsmajor és Sztás-utcai rész összes utcái egyháztagjainak részére.

A Gyár-uti Imaház irodájában:

November 6—8-ig Csatorna-utcan tul eső Gyár-ut-külvárosi rész összes utcái.

A Derestyei-uti Imaház irodájában:

November 13—15-ig Derestyei- és Zajzoni-uti rész összes utcáinak egyháztagjai részére.

Az előirt napokra, hogy észrevételeit személyesen is megtehesse, minden érdekelt egyháztagot meghív és elvár az Ellenőrség, annál is inkább, mivel a bizottság meg nem jelenés esetén is határoz s döntése jogervényre emelkedik.

E munkálattól függetlenül ismételt felhívja a Presbiterium a hátralékos egyháztagok figyelmét tartozásaik mielőbbi kiegyenlítésére, nehogy a vonatkozó miniszteri utasítás rendelkezései értelmében a késedelmeskedőket a pénzügyi hatóságokhoz legyen kénytelen áttenni.

A fasizmus ellen

A Romániai Szociáldemokrata Ifjúság Egyesület brassói csoportja kiáltványt intézett az ifjúságokhoz, amelyben szervezkedésre szólítja fel őket a fasizmus és a háború fenyegető veszedelme ellen. A kiáltványban az ifjúságok csoportjaitól elvárják a mai rendet, a nagyhatalmak háborúra való készülődését és végül arra hívja fel az ifjúságokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az 1933 október hó 21-én, este 6 órakor a Munkásokban (Malom-ucca 7 b. Bolonya) tartandó gyűlésen, amelyet a Szociálista Ifjúság internacionáléja fennállásának megünneplésére rendeznek.

Brassói sportprogram

Brassó, október 21.

Az Olympia-pálya október 22-iki, vasárnapi programja:

12 órakor Cserkészek—Vulturi, II. oszt. bajnoki.

Háromnegyed 2-kor Gloria—Astra, I. oszt. bajnoki.

Fél 4 órakor: ACFR—Prahova (Ploesti) romániai kupamérkőzés.

Az Olympia-pályán a délelőtt 10 órára kitűzött Brasovia—Olympia old-boy mérkőzést, amelyről korábban hírt adtunk, nem tartják meg.

Az IAR-pálya október 22-iki, vasárnapi sportprogramja:

Háromnegyed 12 órakor: Soimi—Vulturi II. Másodosztályu bajnoki.

Fél 2 órakor: IAR—Victoria.

3 órakor: BMTE—Ivria. I. sztályu bajnoki.

— BRASSÓI PIACI ÁRAK: Marhahus, levesnek I. 18, marhahus, levesnek II. 12, marhahus, pecsenye 34—63, sertés-hus, combja 30, karaj 36, zsirszalonna 30, zsir 40 lej kg-ként. Tojás darabja 1.70—2, csirke párja 30—90 lej. — Élő állatok: Export-ökör 9—11, sertés 18—21 lej kg-ként élőszuliban. Igás ökör 4000—6000, ló 2000—6000, luxussz 10.000—16.000 lej darabonként. — Termény-árak nagyban: Buza 390—420, rozs 210—240, sörárpa 220—240, takarmányárpa 160—180, zab 210—230, szemes tengeri 210—220, nagyszemű lencse 500—600, fehér bab 280—320, burgonya 100—120 lej métermázsánként. — Takarmányárak nagyban: Préselt széna 140—150, laza széna 90—100, laza szalma 50—60, korpá 120—140 lej métermázsánként.

Hegedű- és zongora-iskolák

HOHMANN BLOCH:
Hegedű-iskola I. II. III. IV. a 144 Lei
CHOVAN:
Zongora iskola I. II. . . a 144 Lei
Kapható a
Brassói Kapok Könyvosztályában
Kapu-utca 56—58, az udvarban.

Hamis ezerlejesekkel árasztották el Brassót

Brassó, október 22.

Miközben a Nemzeti Bank éjjel-nappal nyomja az új ezreket, a pénzhamisítók is munkába álltak. Az utóbbi napokban ugyanis Brassó város területén megdöbbentő módon elszaporodtak a hamis ezerlejesek. Ismeretlen tettesek az egész várost elárasztották ilyen hamisítványokkal, amelyek oly tökéletesek, hogy a valódiaktól csak a vizsgálat képes megkülönböztetni őket.

A brassói rendőrség büntügyi osztályán az utóbbi negyvennyolc órában kilenc darab hamis ezerlejeset mutattak be. A hamisítványokat a rendőrség azonnal lefoglalta. Megállapítást nyert, hogy a tökéletes hamisítványok vidékekről kerültek be Brassóba, a vásárra jövő falusiakon keresztül.

A rendőrség már régebbi idő óta gyanakszik, hogy Brassó környékén valahol pénzhamisítók dolgoznak. Ugy látszik, hogy a régi ezresek bevonásával a pénzhamisítók is lendületet vettek és igyekeznek elsőzni készletükkel.

A rendőrségi megállapítás szerint a hamis ezerlejesek tökéletesen azonosak azokkal a hamisítványokkal, amelyeket annakidején Török István bandája készített Háromszék-megyében.

Ugyanakkor Bancila Nicolae, a büntügyi osztály főnökének vezetése mellett erélyes nyomozás indult annak megállapítására, hogy a hamisítványokat kik hozták ilyen nagy tömegben forgalomba.

Primăria Municipiului Braşov

No. 24031—933

Serv. Financiar

HIRDETMEY

A belügyminiszterium által a helyi pénzügyek szervezéséről szóló törvény rendelkezései szerint jóváhagyott 15384—1933 és 16298—1933 számú, az illetékek és községi adók beszedésére vonatkozó szabályrendeletek alapján, hétfőn, f. é. október 23-án kezdődnek meg az adóki-
vetések a bérértékek után fizetendő tak-
sáka vonatkozólag, üzlethelyiségeknél,
műhelyeknél, vállalatoknál, valamint lo-
vak, kutyák, szekerek, szolgák és tüzo-
lóság után járó takaszkára vonatkozólag.

A felesleges költségek és időveszte-
ség elkerülhetése céljából és hogy a pol-
gároknak az adóki-
vetéseknél ne kelljen
várniok, tekintettel az előrehadott idő-
re, a városi tanács állandó választmá-
nyának 24031—1933 szám alatt hozott ha-
tározata szerint az adóki-
vetést minden
polgár lakásán az ezen célra megbízott
külön bizottságok fogják foganatosítani,
a melyek naponta délután 3—7 óráig
(15—19-ig) működnek.

Felkérjük a lakosokat, hogy az adó-
ki-
vetésre szükséges aktákat tartsák kéz-
nél és pedig:

a) A bérértékre vonatkozó állami adó-
hivatali jegyzőkönyv 1933 évre.

b) A bérserződést.

c) Az 1933 évből globális adóra vonat-
kozó adóki-
vetési jegyzőkönyv.

d) Az ingatlan vagyonról szóló bizo-
nyítvány.

e) A ház helységeiről való kimutatás (a
szobák száma, konyha, fürdő, üzlethelyi-
ségek, klozet, mosókonyha, garázs.)

az a) és b) alatt említett iratokra szük-
ség van a különböző helyiségek bérér-
tékeinek megadztatása céljából, a ház-
tulajdonosoknak szükségük van ezekre
a tüzo-
lósági taxák kivetése céljából,
ezenkívül a bizottságnak az e) pont alatt
említett kimutatás is átadandó, hogy a
házak nyilvántartásának adataival össze-
egyeztethető legyen. A c) alatti irat-
ra szükség van minden polgárnak a
tüzo-
lósági taxákkal a globális adó alap-
ján való megadztatása céljából, a d)
alattira pedig a lovak és szekerek után
járó taxák kivetése végett van szükség
tekintettel arra, hogy ezek tulajdonosa
ha földművesek, akik a város szélén lak-
nak és 10 hektárnyi földnél kevesebbet
birtokolnak, a lovak és szekerek után
járó taxáktól fel vannak mentve.

Tekintettel arra, hogy a fent nevezett
bizottságok délután működnek és hogy
az adóki-
vetés két évre szól, felkérjük az
összes polgárokat, hogy a velük előre
közölt napokon legyenek jelen és egy-
szersmind a fenti — a megadztatásra
szükséges — iratokat adják át. Azok, a
kik nincsenek otthon, hivatalból lesznek
megadztatva.

Ezalkalommal felhívjuk az összes ven-
déglokosokat, korcsmárosokat, kávéház- és
szállodatulajdonosokat, miszerint a he-
lyiségeik a 15382—1933 számú szabály-
rendelet alapján való beosztása céljából
a városi iktató hivatalnál kérvényt
nyújtsanak be.

Brassó, 1933 október 19.

Primar: Secretar General:

Dr. C. Voicu mp. E. Socaciu, mp.

ASTRA

Páratlan sikerrel, zsúfolt nézőtér előtt fut:

TAVASZI ZÁPOR

Főszerepben: **Annabella**, aki szerepét nem játssza, hanem átéli! Rendező: **Fejős Pál**.
Többi főszereplők: **Dina Badescu, Dr. Spataru, Dajbukát Ilona, Simon Erzs, Gyergyai István.**

MOZGO

A félmillió csodatevő kehely ügye a brassói tábla előtt

Páratlan érdekességű cigánypör, amely éles fénnel világítja meg a cigányság titokzatos életét

Brassó, október 22.

Cigányok.

Itt élnek közöttünk és csak annyit tudunk róluk, hogy veszekedősek, hontalanok, mocs-
kosak és megbízhatatlanok.

A cigányoknak megvan a maguk belső és rendkívül misztikus életük. Külön Istenük és külön fétisük van, amelyben rendületle-
nül hisznek, mint boldogító tulvilági hata-
lomban, de amelyről senkinek semmit el nem árulnak.

A fétisek titka talán soha nem derült vol-
na ki és a szentség soha nem profanizáló-
dott volna, ha a cigányok legszentebb ügyü-
ket bíróság elé nem viszik.

Egészen a brassói Táblaig, amelynek teg-
tapi tárgyalásán meggyőződhetünk arról,
hogy a fétisbe és a babonákba vetett hit
a cigányokban él legjobban...

EGY EZUST KEHELY TÖRTÉNETE

Kelet-Európa cigányainak egyik fontos szer-
ve Marosvásárhely környékén működik. A
székely vidéken a magukat magyaroknak
nevező cigányok hatalmas törzsben élnek. A
törzs vezetője jelenleg Iklándi Mihály ci-
gányvajda. Komoly, idősebb ember. Hatal-
mas hajtszelei vad külsőt adnak neki.

Ennek a cigány-törzsnek évszázadok óta
egy és ugyanazon fétise van: egy ezüst ke-
hely, máglyákkal, vágató lovakkal, szelíd
patkócskával, viharral és egyéb természe-
ti tüneményeket ábrázoló díszekkel.

A serleg gyönyörű darab. Kézszel dolgozott
ötvös munka. A cigány törzs ősi mondái sze-

Vándorra lesz a vándorcigányok letise

A gazdasági válság az igazhitűeket és a
pogányokat egyaránt sújtotta. A törvény
alól a Marosvásárhely-környéki cigány-tör-
zsnek sem vonhatták ki magukat. Hiába fo-
hászkoztak mindenfelé, hiába tekintettek re-
megő és megalázódók szívével a törzs csodate-
vő fétisé felé: a szerencse nem jött és a törzs
egyre lejjebb süllyedt az anyagi pusztulás
lejtőjén.

Nem is csoda, ha tekintetbe vesszük, hogy
az üstfogyasztás Romániában a világháború
után megdöbbentő arányokban csökkent. A
marosvásárhelyi cigány-törzs ugyanis fő-
képpen üstikészítéssel foglalkozott. Innen jár-
tak faluról-falura az üstőcigányok olcsó
pénzért értékesíteni portékájukat.

Az egyre mélyülő gazdasági válság éveiben
is rendszeresen kihozták a fogarasmegyei ke-
reskedőktől a szent kehelyt, megtisztelték,
ittak belőle, de semmit sem használt, mert a
kehely már nem volt képes áldást hozni.

Félmillió lejes üzlet a román és magyar cigánytörzsek között

Mindazt, ami a szent ereklye körül ezután
történt, az ember el sem hinné, ha a brassói
Táblán hiteles adatok nem tanuskodnának
róla.

Iklándi Zsigmond cigányvajda és törzse
ugyanis határozatát keresztül is vitte. Tárg-
yalásokat kezdett a Fogarasmegye határán
élő román cigány-törzsszel, amelyről az összes
cigányok nagyon jól tudták, hogy azért nem
tud boldogulni, mert nincs saját fétise.

Megindultak az üzleti tárgyalások a szent
ereklye eladására. Az eladóként szereplő ci-
gánytörzs diplomatai szóbeli mondákkal igá-
zolták, hogy a szóbanforgó kehely közel
négy száz éves és az a törzsnek mindig bol-
dagságot hozott. A román törzs vajdája, Cal-
darar Nicolae boldogan jelentette a törzs
véneinek, hogy nemsokára szent és boldog
fétishez jutnak.

Aztán megállapodtak az árban.
Félmillió lej a vételár, amelyből legkeve-
sebb egy negyedrészt a kehely átvétele
után, készpénzben ki kell fizetni.

Ezután összeült a román cigány-törzs
„krémje”, az okosabbak és a szentebbek,
majd elhatározták, hogy rááldozzák a fél-
milliót a szent és boldogító ezüst serlegre.
Megállapították az átvétel pontos napját.
Ezen a napon úgy az eladó, mint a vásárló
cigány-törzs megbízottai megjelentek az

rint ez a kehely négyszáz éves. Tekintve,
hogy a cigányok állandóan vándoroltak, il-
letve nomád életet éltek, a szent ereklyét nem
tartották maguknál, hanem a Fogarasmeg-
gyében lakó Taglich és Schul családoknak
adták át megőrzés végett.

Ezek a családok a cigány-törzs szent kely-
hének megőrzését apáról-fiúra hagyták. A
megőrzésért fizettek néhány forintot évente
és csak akkor vették ki a „safe”-ból, ha va-
lami ünnepük volt.

A kehely hiteles történetéből az is kiderül,
hogy annak megőrzői az esetleg anyagi ne-
hézségek közé jutott cigány-törzsnek bár-
milyen összegű kölcsönt folyósítottak, te-
kinthet, hogy a szent ereklyének a cigányok
szemében felbecsülhetetlen értéke volt.

A történet állítólagos dokumentumai ar-
ról is tanuskodnak, hogy a Marosvásárhely-
környéki cigány-törzs szent kelyhe valóban
csodatevő fétis volt. Évszázadok óta hoido-
gítja a törzs tagjait. Szerencsések voltak és
oly boldogsággal sokasodtak, hogy az egész
világot elárasztották ujszülötteikkel.

A cigány-törzs ugyanis minden évben gyü-
lést tartott. Nem is gyűlést, inkább egyházi
összejövetelt.

Ilyenkor a szélrózsa minden irányából ha-
zavándoroltak a törzs vándor fiai. Áhítattal
eleget tettek a szertartásnak, érintkezésbe
jöttek a tulvilági hatalmakkal, majd az ab-
szolut boldogság elérése érdekében ajkuk-
kal megérintették a kehely szélét, amit a
vajda, a törzs feje tarthatott kezében.

De azért továbbra is hitték benne. A törzs
fejei egy szép napon elhatározták, hogy
mégis rábírák a szent kehelyt arra, hogy
anyagilag kirántsa a bajból az egész tör-
zset. A helyzetmentő akció élén Iklándi
Zsigmond, a törzs vajdája állott. Egy szép
napon összehívta a törzs véneit és tanácsko-
zott velük. Hosszas megbeszélés és szívjá-
dalmakkal teli lemondás után a törzs elhatá-
rozta, hogy legszentebb ereklyéjét eladja va-
lamely más cigánytörzsnek. Ugy gondolkod-
tak, hogy a szent tárgynak ugysem esik bá-
ródása, mert csak cigányok kezében marad,
akik ugyanugy fogják azt tisztelni és imá-
dni, mint a Marosvásárhely-környéki törzs
évszázadokon keresztül.

Igy lett vándorrá a vándorcigány-törzs
szent kelyhe, amely — mint a későbbi ese-
mények igazolják, — megbosszulta magát és
súlyos bajt hozott úgy az eladókra, mint a
vevőkre.

ereklyét őrző Taglich és Schul-családoknál,
lefizették a „tartásdíjat”, a román cigányok
pedig ünnepélyes körülmények között átvet-
ték a csodatevő kehelyt.

Lefizették a vételár egynegyed részét és
ezzel hazatértek sátraikba és otthonaikba,
hogy élvezzék a szent kehely csodatevő bol-
dagságát.

KIABRÁNDULÁS BÜNYGŰI KOVET-KEZMÉNYEKEL

Az üzlet nyélbeütése után néhány hónap-
pal az események drámai fordulatot vettek.
A román cigánytörzs vénei titokban arról
kezdtek sütni, hogy a megvásárolt szent
fétis csodatevő hatásait egyáltalán nem ér-
zik. A fogaik ugyanugy hullanak, mint az-
előtt, nap-nap után öregednek, a törzs anya-
gi helyzete sem javult és a törzs szaporodása
szempontjából sem javult az arányszám.

Hitetlenül gondoltak a fétisre és egy nap
kimondták a szentenciát: a félmillió lejért
vásárolt kehely hamis. Nem szent fétis, ha-
nem házonséges hamisítvány, mert annak
egyáltalán nincs csodatevő ereje.

A szent kehelynek ilyértelmű elbírálá-
sa a cigánytörzs véneinek szentenciája a
komplikációk egész lavínját indította
el. A hitetlenek élén pedig maga Calda-
rar Nicolae a törzs vajdája állott, aki a
törzsből meghallgatása után a seges-

vári ügyészségen bünvádi feljelentést tett
Iklándi Zsigmond, a magyar törzs vajdá-
ja és a kehely eladója ellen csallás címén.

A feljelentés nyomán megindult az el-
járás és az ügy a segesvári törvényszék
elő került. A bíróság természetesen nem
ismer tulvilági hatalmakat és csak a bü-
ntető törvénykönyv paragrafusai alapján
dönt. Hiába bizonygatták Iklándi Zsig-
mond és a törzs többi tagjai, hogy a ke-
hely csodatevő. Ez mind nem használt
semmit.

A törvényszék mindössze csak azt vette
figyelembe, hogy

a szent kehely alig ér meg három
ezer lej és így az, aki egy három
ezer lej értékű ezüst darabot fél-
millió lejért ad el, csallást követ
el.

A bíróság állásfoglalásának azzal adott
kifejezést, hogy ítéletében Iklándi Zsig-
mondot és társait csallás büntetében mon-
dotta ki bűnösnek és így elítélte őket.

A cigánytörzs elítelt vezetői a brassói
tábla-
hoz feleltek azzal, hogy ártatlan-
ok, mivel a kehely csodatevő és így a
eladásnál jóhiszeműen jártak el.

A példátlanul érdekes per közel másfél
éve húzódik. Most került végre a tábla
elő, ahol a misztikus kehely történetének
összes részletei kibontakoztak.

MÉGIS MEGBOSSZULTA MAGAT A CSODATEVŐ FÉTIS.

A kehely, amely bünperig fejlesztette a
szent kavarodást, jelenleg a brassói tábla
birtokában van. Az elnök a kehelyt, mint
„büntárgyat” hozza magával. A cigányok
arcán megéledt, hogy a torkukat a sár-
fojtogatja, amikor meglátják, hogy a her-
metikusan tartott szent tárgyat iktató
számmal és hasonló profán dolgokkal
szerelték fel.

Mintegy tízen vannak az érdekeltek
Vádoltak, tanuk, vádlók. Mind hosszú-
haju üstös cigányok, akiknek ősei az üst-
készítésen kívül még a magasabbrendű
lőcsiszárság mesteriségét is nagy előszer-
tettel üzték.

Nagy fekete kalapot, kék kabátot, a
mely alól kicsúng az ing, fekete pantalló
és csizmát viselnek. Szemük csillog, am-
kor a fétisről beszélnek. Látszik, hogy
mindannyian hisznek a csodatevő serleg
erejében.

A feljelentő Caldararu Nicolae, a ró-
mán törzs vajdája, a bíróság előtt nem
vádolja ellenfeleit, hanem inkább me-
culpázik. A mellét veri és átkozza a pil-
lanatot, amikor kételkedni mert a serleg
fétis csodatevő erejében.

— A halál kerülgeti egész családomat
— magyarázza zokogva a tárgyaláson a
jól megtermett cigányvajda — amióta el-
a per folyik a szent kehely körül. Meg-
halt tizennyolc éves leányom, aki Romá-
nia összes cigányleányainak szépségkirá-
lyánéje volt.

A többiek lehajlítják a fejüket és köny-
nyes szemmel hallgatják a tragédiát. A
vajda leánya ugyanis valóban olyan szép
volt és makkegészséges, hogy hozzá ha-
sonlót Románia területén nem is lehetett
találni.

— Aztán meghalt a menyem is — foly-
tatta könnyező szemmel — pedig semmi
baja nem volt. Az átok sújtotta az egész
családomat.

— A kehely megbosszulta magát.
Meghalt történet, melyet az elnök az-
vai szakitnak félbe.

— Kérjük a szakértőt, vizsgálja meg
serleg értékét.

A szakértő kijelenti, hogy kellő vizsgá-
lat nélkül nem tudja megmondani, va-
jon a csodatevő serleg valóban régészeti
érték-e, vagy pedig közönséges hamisí-
vány, amely legfeljebb három ezer lejért
ért, a nyilatkozat megakadályozta az
hogy az utóbbi évek egyik legérdekesebb
perére pontott tehessenek. A tábla ugyan-
is bevárja a szakértői véleményt.

Jelenleg tehát bujják a könyveket
szakértők, hogy megállapítsák a három
ezer lejes csodatevő kehely eredetét.

A kormány feszült figyelemmel kíséri Madgearu párisi tárgyalásait, amelyek eredménnyel kecsegtetnek

Meghosszabbítják-e a városi moratóriumot?

A diákmozgalom legújabb fejleményei

Bukarest, október 22.

A belpolitikai életben pillanatnyilag megint esend észlelhető. Ez a csend pedig Madgearu-nak szól, illetve Madgearu párisi látogatásának. A kormánypart és az ellenzéki pártok egyaránt feszült figyelemmel tekintenek Páris felé: vajjon mit végez Madgearu, sikerülnek-e a tárgyalások, vagy nem. Ha nem sikerülnek, az nagyon kellemetlen lesz a kormánynak, mert a Népszövetség pénzügyi bizottsága is, amelynek ellenőrzése miatt olyan nagy hajók vannak Mihalache körül, attól teszi függővé az engedékenységet, vagy pedig a szigorúságot, hogy miképpen sikerül Romániának elintézni az ügyét a külföldi hitelezőkkel.

MADGEARU BIZTATÓ JELENTÉST KÜLDÖTT

Pénteken még az volt a helyzet, hogy Madgearu-nak csak részletsikerei vannak. Bonnet pénzügyminiszter segítségével sikerült felszabadítani azt az összeget, amelyet a Banque de Paris et de Pays Bas zárolt azon a címen, hogy neki is követelése van Romániától. A zárolt összeg a külföldi törlesztés 20 százaléka volt.

Ezt a 20 százalékot tehát most már megkapják a hitelezők. Igen ám, csak hogy a hitelezőknek nem elég a 20 százalék, van olyan hír is, hogy egyáltalában hallani sem akarnak a tárgyalásokról, amíg meg nem kapják az egész esedékes törlesztést. Ha aztán megkapták, akkor tárgyalnak majd, hogy mi legyen a következő esedékességgel. Mára megváltozott a helyzet.

Madgearu pénteken este telefonon jelentkezett és utasítást adott, hogy Tutuc professzor, a külföldi hitelezőkkel lebonyolítandó bizottság irányító tagja, a szükséges okmányokkal felszerelve, lehetőleg azonnal üljön vonatra és utazzék Párisba.

Madgearu ugyan nem mondott egyebet, ezt az utasítást azonban kormánykörökben úgy magyarázzák, hogy a külföldi hitelezők végre engedtek és hajlandóknak mutatkoznak a tárgyalások felvételére.

Vannak Párisból eredő lapjelentések is, amelyek úgy tudják, hogy a külföldi hitelezők már hétfőn megkezdik a tárgyalásokat a román megbízottakkal s éppen ezért Madgearu miniszter egyelőre még nem is jön haza, hanem megvárja, amíg a tárgyalások helyes mederbe jutnak. Az ő támogatására azért van szükség, mert a francia kormányon keresztül hatást tud gyakorolni a hitelezők kiküldetésére.

Ez a jelentés kormányparti körökben nagy meglepetést és örömet keltett, ellenzéki körök viszont kételkedéssel fogadják, mert valószínűleg tartják, hogy a hitelezők ilyen hirtelen, szinte váratlanul meglágyuljanak Romániával szemben.

A VÁROSI ADÓSSÁGOK MORATÓRIUMA

Nagy élénkséggel mutatkozik a városi adósságok lejáróban levő moratóriuma körül is. A moratórium ugyan október 15-én lejárt, elsejéig azonban a törvény türelmi időt biztosít. Ezalatt az idő alatt az adósságok még mindig tehetnek egyezkedési ajánlatot a hitelezőknek.

Az igazságügyminisztériumhoz most halomszámra érkeznek kérvények és javaslatok arra vonatkozólag, hogy a moratóriumot hosszabbítsák meg, sőt menjen a kormány tovább is és a városi adósságokra is tegyen lehetővé bizonyos konverziót azoknak az elneknek az alapján, amelyekkel a mezőgazdasági moratóriumra vonatkozó törvényt felépítették.

Popovici igazságügyminiszter a kérvényeket és javaslatokat a minisztérium ugynevezett vitabizottságához tette át. A vitabizottság mostanában állandó üléseket tart s innen származik az a hír, hogy

állítólag javaslatot tesz a városi adósságok konverziós formában való rendezésére is.

Addig is azonban, amíg ezzel a javaslat-tal a kormány maga, majd a kormány

jóváhagyásával a parlament is foglalkozhatnék, ha egyáltalában törvényjavaslatig jut a dolog, a moratóriumot okvetlenül meg kell hosszabbítani.

Egyszóval:

ez a vita-bizottság a moratórium meghosszabbítása mellett foglal állást, ami azonban nem jelenti azt, hogy a meghosszabbítás föltétlenül meg fog történni.

Emlékeztetnünk kell Vajda miniszterelnök kijelentésére, amely szerint a tör-

vénynyújtást nem lehet rendszerre tenni a folytonos meghosszabbításokkal.

Az viszont elképzelhető, hogy az adósságok erőteljes fellépése más helytérre bírja a kormányt s addig is, amíg a parlament hajlandóságát ebben a kérdésben kitapasztalhatja, hozzájárul a moratórium meghosszabbításához.

Miután azonban ezt is csak törvényes úton tehetné, a meghosszabbítást olyan dekrétummal kell elrendelnie, amit aztán később a parlamentnek kell jóváhagy-lag tudomásul vennie.

A diáksztrájk ügye

A diákok sztrájkmozgalmának az ügye is egyre élénkebben kavargó.

Jelentettük, hogy a Gazdasági Akadémia diákjai már pénteken reggel sztrájkba léptek és mozgalmukkal az egész egyetemi ifjúság szolidaritást vállalt.

A diákegyesületek vezetői pénteken este újabb vezetőségi értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy a magas egyetemi taxák csökkentésének kibarcolása érdekében szombaton este tüntető, de egyébként békés felvonulást tartanak.

Az egyetemi hallgatóságot kiáltványban hívták össze erre a felvonulásra. Gyülekezési hely a központi egyetem előtti

tér.

Ezen a vezetőségi ülésen egyébként jelentkeztek már a Kereskedelmi Akadémia diákjai is és bejelentették, hogy csatlakoznak a mozgalomhoz. Ebben a pillanatban tehát a főváros összes főiskolai hallgatói tömörültek már, leszámítva a teológiai hallgatókat.

A szombat esti tüntető diákfelvonulásra meglehetősen nagyszámú főiskolai hallgatóság gyűlt egybe. A menet élénk énekszóval meg is indult. Lapzártáig zavargásokról nem érkezett jelentés, a felvonulással kapcsolatban.

TITULESCU KÜLÜGYMINISZTER, amint a legújabb jelentések mondják, csak

Európa legnagyobb épülete lesz a Népszövetség genfi székháza

Genf, október 22.

Ezekben a Népszövetségre válságos időkben a genfi tanácskozások hivatalos résztvevői és a sajtótudósítók, de a genfi lakosok is nem egyszer elgondolkozva állnak meg a genfi „Fehér Ház” előtt. Ez a befejezés előtt álló monumentális palota lesz a Népszövetség új székhelye. Ismeretes, hogy az épület megszületése is nagyon sok küzködéssel járt. Nemzetközi pályázatot írtak ki és a zsűri 64 ülésen foglalkozott a pályatervek elbírálásával és a tanácskozásnak majdnem „katasztrófa” lett a vége, mert

egy magyar pályázatot, Vágó József munkáját kellett legalkalmasabbnak találni.

Hogy azonban ez a szégyen a Népszövetségben helyet foglaló nemzeteket ne érje, a zsűri kilenc építésszt bízott meg, hogy közös tervet terjesszenek a népszövetségi titkárság elé. Az építés végrehajtásával végül öt építésszt — egy magyar, két franciát, egy olaszt és egy genfit — bíztak meg.

LEGÚJABB

Budapest, október 22.

Jelentette már a B. L., hogy az olasz-magyar mérkőzés közvetítésének kérdésében véleményeltérés keletkezett a MLSz és a magyar rádiótársaság között. Az MLSz azt követelte, hogy a rádióársaság csak a mérkőzés előtt néhány perccel közölje rádió előfizetőivel, hogy a mérkőzést a helyszínről közvetíteni fogja, mert különben nagyon sok vidéki, aki megnézné a budapesti nagy mérkőzést, nem utazik fel a magyar fővárosba, hanem rádióon hallgathatja a mérkőzést.

Ma vett jelentéseink szerint ebben a kérdésben mégis létrejött a megegyezés, még pedig olyan formában, hogy a magyar rádió a mérkőzésnek csak a második felidejét közvetíti.

Amennyiben ez a megállapodás valóban létrejön, úgy körülbelül (romániai idő szerint) délután 4 óra 50 perckor kezd meg a rádió a közvetítést.

HAROM OLASZ HATÁRŐR HARCA

Milánói jelentések szerint ma reggel az ötváltó határőrök három társukat az osztrák határ mentén halva találák. A katonákat köitésekkel ölték meg, amiből arra következtetnek, hogy a határőrök csempészekkel kerültek harcba.

ANKARABAN GOMBÓS

a délután folyamán folytatta tárgyalásait. Ismét pasával ismét órák hosszat tárgyalt a magyar miniszterelnök. Az a hír járja, hogy ma délután gazdasági kérdéseket beszéltek meg. Egyébként a magyar vendégeket ma a török képviselőház elnöke látta ebéden, míg este a török előkelőségek lesznek Tachy ankarai magyar követnél vacsorán.

BERNÁRD SZÁSZ MEININGENI HERCEGET

ma a klagenfurti rendőrség letartóztatta. A herceg ma autón Németországból Ausztria te-

pénteken érkezik haza. Hazaérkezése után először a királynak tesz jelentést utja eredményéről, majd minisztertanácsban hosszabb beszámolót tart és egyúttal külügyi expozét is. Ezzel kapcsolatban közli az Adevurul, hogy a román-bulgár közeledési szándékot a komitácsi bandák ismétlődő támadása sem tudja felrobbantani, mert Titulescu tevékenykedése során most már véglegesen megállapodott abban, hogy Károly király Boris bolgár uralkodóval október 28-án személyesen is találkozzék.

A KOMITACSI BANDÁK

támadása egyébként állandóan nyugtalanítja a belügyminisztériumot. Újabb jelentések szerint Mironescu belügyminiszter szombaton délelőtt fogadta a bukaresti bolgár követet, aki azt jött jelenteni, hogy a támadások a bolgár kormány akaratától függetlenül, sőt annak ellenére történtek. A bolgár kormány igéri, hogy a maga területén vizsgálatot folytat le és a támadókat, ha sikerül elfogni őket, keményen megbünteti.

A komitácsi támadásokkal kapcsolatban különben a jelek azt mutatják, hogy a román hatóságok és a határszéli lakosság részéről a fölösleges idegesség esete forog fenn. A sajtó egyrészt célzatos közlései is hozzájárulnak ahhoz, hogy a határszéli incidenseket sokkal jelentőségelteljesebben lássa a közvélemény, mint amilyenek azok valójában.

Jellemző erre az a legújabb hírság, amely szerint Basargie város hatóságai sürgős segítséget kértek Konstantinábul, mert biztos tudomásuk van arról, hogy a V. D. R. O. nevű bolgár terrorszervezet várni központjában utasítást adott ki egy 20 tagból álló komitácsi csapatnak, hogy bombákkal és gépfegyverekkel támadja meg Basargie városát.

A lapjelentés azt is tudja, hogy a komitácsi banda vezére egy Coleff nevű ember, aki csapatánál együtt már a bolaceai erdőkben rejtezködik, hogy az első kínálkozó alkalommal megostromolja Basargie városát. Mondanunk sem kell, hogy ez a hír a való-

szerűség minden látszatát nélkülözi. Mégis csak nagy merészség és nagyon zavaros álláspontok kellenének ahhoz, hogy 20 darab árva bolgár komitácsi behatoljon Basargie városáig és kézibombákkal, gépfegyverekkel támadjon meg egy nagy várost, amelynek erős helyőrsége, csendőrsége és rendőrsége van.

rületére érkezett. A herceg autóját Klagenfurnál feltartóztatták és abban rengeteg horogkeresztes röpiratot találtak. A személymozgás során a német nemzetiszocialista vezérfőfiaktól különböző leveleket koboztak el, köztük egy Göbbels-levelet is elfogtak, amelyben Göbbels utasításokat ad arra, hogy az osztrák nemzetiszocialistáknak hogyan kell további propagandájukat folytatni.

HOCK JANOS

ügyében a késő délutáni órákban a bíróság kihirdette közbenső határozatát. A bíróság elutasította az ügyésznek azt a javaslatát, hogy a bizonyítási eljárást folytassák és egészítsék ki. Ezután az ügyész megtartotta vádbeszédét. Lapzártakor a védőbeszéd folyik. Ítélet csak a késő éjszakai órákban várható.

Prága védekezik az eljövendő gáztámadás ellen

Prága, október 22.

A jövő hétfőn három építésmérnökkel és egy vegyész-mérnökkel álló bizottság sorban meg fogja tekinteni mindazokat a prágai épületeket, amelyek alkalmasak arra, hogy földalatti helyiségeiket tégítámadás esetére kiépítsék. Ezekben az épületekben bomba- és gázbiztos menedékhelyeket fognak építeni, amelyek a prágai lakosságnak légítámadás esetén menedékkül szolgálhatnak. A nemzetvédelmi minisztérium késznek nyilatkozott arra, hogy nagyobb összeggel járul hozzá ezekhez az építésekhez. Egyik nagy prágai üzletpalota tulajdonosa egymillió koronát hajlandó rendelkezésre bocsátani, amennyiben a palota földalatti helyiségeit bomba- és gázbiztos menedékhelyül építik ki.

Dr. Tóti Béla

leszállított olcsó árban!

Az Ifjúság nemi problémái. Levelek a Fiamhoz 36.— Lei
Születés szabályozás orvosi szempontjai 30.— Lei
Szeretlem és Szaporodás. A változatlan nemi ösztön és a változó szaporodási készség 36.— Lei
Póstán a portóköltések felszámításával. Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindazon előfizetőinket, akik előfizetésüket nem a helyi pénzbeszedő útján, hanem postautólevélvonalon vagy személyesen, a központi kiadóhivatalnál vagy valamelyik fiókiadóhivatalunkban szokták rendezni, szíveskedjenek figyelemmel kísérni a CÍMKÉJÜKÖN FELTÜNTETETT LEJÁRATOT s ha az előfizetésük lejár, gondoskodjanak idejében az előfizetés megújításáról, hogy lapunkat megszakítás nélkül küldhessük.

A kivégzett papagáj

A hamburgi papagáj csodálatos története foglalkoztatja most a lapokat. Egy tengerész eladta a papagáját a hamburgi kocsmárosnak. A papagáj egészséges volt és pompásan beszélt, amíg... Egy szép napon daliás SA-legény jött a kocsmába és Heil Hitler-rel üdvözölte a társaságot. Hans, a papagáj, aki eddig szelíd és türelmes volt, a vádirat szerint a következőket felelte az SA-legény üdvözlő szavaira: „Te barna disznó! Le Hitlerrel. SA — a gyilkos bandal Göring a gyújtogatól! A botrány kitört. Az önértelében megsértett SA-legény azonnal jelentette az esetet a hatóságoknak, amely azután „intézkedett”. Két nap múlva Hans, a papagáj és a kocsmáros már a bíróság előtt állott. A kocsmáros tagadta az egészet, sőt, mint a papagáj nagyon lojális és pártitű papagájként mutatkozott be. És valóban, a zord bíró előtt Hans illedelmesen viselkedett és állítólag lesütötte a szemét. A bíró csóválta a fejét és nem tudta, hogy mit csináljon. De jött a tanu, az SA-legény, barna ruhában, mire Hans, a papagáj elvesztette a türelmét és megint szikföldözni kezdett. A papagáj tehát megerősítette a tanu állítását. Hílet-hozatal. A kocsmáros 100 márká büntetést kapott, míg Hansra, a papagájra kimondták, hogy: „államelles elem és be kell vonni”. Néhány perccel a tárgyalás után Hans átszorított nyakkal vergődött a bírósági épület udvarán és kifordított szemekkel az égre nézett.

(sp. l.)

— Időjárásjelentés. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint felhős idő várható, jelentéktelen esővel és lényegtelen hőváltozással.

— HUNYADMEGYEI HIREK. Dévára-ról jelentik: A helybeli Nemzeti Bank fiókjánál, az ezer lejes bankjegyek között egy teljesen kifogástalan kivételű hamis bankjegyet találtak. Mindössze a papír finomságában van eltérés. A rendőrkészlet bevezette a vizsgálatot. — Schmultz József, lupényi bányamester most vonta a dévai törvényszék felelősségre, gondatlanságból okozott emberölés büntetése miatt. Ezt az által követelte el, hogy folyó év április 20-án megengedte, miszerint Mircea Vasiliu és társa, védőjük nélkül leszálljanak a kőbányába. A bányamester abban a feltevésben, hogy a kőkotrógép nem dolgozik, védővív nélkül leszállásra utasította a munkásokat. Tudta nélkül azonban a gépet üzembe hozták és a szerencsétlen Mircea Vasiliu, a kotró lapátjai betértek az anyagot kiadó alsó tölcserbe, ahonnan megfulladva került napvilágra. Schmultzot a törvényszék, figyelembe véve jóhiszeműségét igazoló bizonyítékait, öthónapi elzárásra, valamint három évi hivatalvesztésre ítélte.

— Balbo olasz légügyi miniszter súlyos beteg. Rómából jelentik: Balbo olasz légügyi miniszter szülővárosában, Ferrarában, súlyosan megbetegedett. Balbon az orvosok megállapításai szerint régi maláriája újult ki. A miniszter 40 fokos lázzal fekszik. A kiadott jelentések szerint Balbo állapota súlyos, de nem életveszélyes.

— HALALOZÁS. Karácsonyfalvai Karácsonyi Jenő gróf máltai lovag ma reggel budapesten meghalt. Az elhalt főúr 1865-ben született.

— Súlyos autószerencsétlenség Franciaországban. Párisból jelentik: Brioux francia városka mellett a napokban halálos áldozatokat követelő autószerencsétlenség történt. Egy új teherautó kipróbálásánál egy embercsoport előtt a gép vezetője fékezni akart, de a fék felmondta a szolgálatot és az emberek közé rohant. Az autókatasztrófa négy halott és tíz súlyosan sebesült áldozata van.

— Tomcsa Sándor egyfelvonásosai Budapestén. A rövid tényállás így hangzik: Békeffy László elragadtatót levélben küldte Tomcsa Sándorral, hogy a beküldött három darab egyfelvonásost nagyszerűnek tartja, előadásra elfogadja s arra kéri a szerzőt, hogy a részletek megbeszélése végett menjen fel Budapestre, amikor is premieren is részt vehetne. Békeffy László a legkiválóbb humorista ma Budapestén, azonkívül kabaréigazgató is. Tomcsa Sándor pedig... igen, ez az, ahol egy pillanatra meg kell állnunk. Tomcsa Sándor a B. L. munkatársa, akiről először csak nekünk volt,

de most már mindazoknak, akik olvas-sák, az a véleményük, hogy a magyar nyelvterület egyik legragyogóbb toll-forgatója. Mi már régen vártuk Tomcsa Sándor nagy beérkezését, amely késétt, de csak miatta késétt, mert eddig nem jelentkezett a nagyobb lélekzetű írásmű-ekkel. Most jelentkezett és azonnal reagáltak. Tomcsa Sándor eleget tesz a meg-hívásnak és most már visz a tarsolyában Budapestre egy háromfelvonásos dara-bot is. Nem drukkoltunk érte, nem féltjük Tomcsa Sándort. Vannak nagyon ritkán olyan esetek is, amikor nem lehet té-vedni.

ABLAK

„No mit szól hozzá?” halljuk mindennap mindenkitől a jólismert kérdést. Már nem is kérdezzük meg, hogy mi az, amihez szólni kellene, már tudjuk mindannyian naponként ennek a mondatnak az értelmét. Olyanok vagyunk már, mint egy titkos szekta tagjai, akik ezzel a kérdéssel ismerik fel egymást, a válasz rá fejszoválas, vagy „Rettegetes”, vagy „mi lesz még?” vagy pedig az optimistább hangulatuaknál, vagy blazirtaknál „No, mit?” A „No mit szól hozzá” ebben a hónapban eddig körülbelül, — hogy csak a nagyobb jelentőségűekről emlékezzünk meg, — következőket jelentette: Szerda, október 3: Merénylét Dollfuss kancellár ellen. Péntek, 15: Általános sztrájk Ausztriában. Vasárnap, 15: Németország kilépett a Népszövetségből. Általános rémülködés. „No, mit szól hozzá?”... egész vasárnap nem hallani mást, akármerre is megy az ember. Mindenki, mindenütt újságot olvas. Nekem valahogy olyanoknak tetszenek hősei. A mese tartalma az, hogy egy cselédleány lemegy a pincébe borért, de nem jön sokáig vissza. Lemegy utána a ház ura, végül az egész család és a szomszédság is és jajveszélkeve ülnek egy kisé-véselyes helyzetben a mennyezetet függő balta előtt és zokognak, hogy mi történhetik, ha a balta leesik. De senki sem veszi le. Ilyennek találom ezeket a jajveszélkező, „No, mit szól hozzá?”-t köszöntő privát embereket és katasztrófákat jósoló politikusokat. De vajjon ki fogja ennek az Európának nevezett pincének boltozatáról a mindannyiunk se-je felett függő bárdot leakasztani?..

SZEMÉRMES VÖLEGÉNY

A franciaországi Catillon városban zajlott le az utolsó évek legérdekesebb esküvője. A pápa és a köztársasági elnök külön engedélyével esküdött egymásnak örök hűséget a 17 éves vőlegény és a 15 éves menyasszony. Legérdekesebb az volt, hogy a nászmenetben kettőjük alig néhány hetes csecsemőjét is felvonultat-ták. A vőlegény nagyon szemérmes volt, mert a fotóriporter előtt hirtelen eltakarta az arcát.

— Japánban ismét taifun pusztított. Tikióból jelentik: Az éjszaka folyamán a nyugati partok mentén ismét erős taifun pusztított. Rengeteg halászbárka volt kint a tengeren s ezeket a víz ereje elsodorta. A halottak számát kétezerre becsülik.

— Betörések Gyergyóalfaluban. Csik-szeredáról jelentik: Vakmerő betörés történt Gyergyóalfaluban. Eddig ismeretlen tettesek betörték Tamási Márton üzletébe és onnan egy fiókból 100 lej készpénzt, egy nikkelt órát és 12 darab aranyékszert vittek el. — Ugyanakkor éjszaka Solyom Ágostonnál szintén betörték. Elloptak 4000 lej készpénzt, egy pár férfi csizmát és egy férfi borkabátot. A csendőrség bevezette az erőlyes nyomozást.

— Kaliforniai orvos kapja az idei Nobel-díjat. Stockholmból jelentik: A Karolin egyetem tanári kara elhatározta, hogy az ezévi Nobel orvosi díjra Hunt Morgan Tamás kaliforniai tanárt ajánlja, aki az átöröklés problémájára körül vég-zett értékes kutatásával érdemelte meg az orvosi Nobel-díjat.

★ EPILEPSIÁBAN SZENVEDŐK. Ezuton fejezem ki örök hálámat București, Calea Victoriei 124. szám alatt lévő Császár patikának, ki orvosom ajánlására beszerezte az amerikai „DONHIDE” nevű epilepsia elleni gyógyszert, mely után teljesen egészségesen érzem magam s újra meg tudom keresni három gyermekem kényerét. Egy év után, amióta nem volt több rohamom, örömmel hozom minden szenvedőnek tudomására, maradtam tisztelttel: Alex. Hilarin, București, Sir. Boru 7.

— FÜTHETŐ VETEMÉNYESKERTEK. Londonból jelentik: Egy newcastlei cég különleges földalatti villamosvezetékkeket készített, melyek segítségével a talajt fűtik, úgy, hogy télen is lehet gyümölcsöt és fűszereket termelni a szabadban. Az új berendezéssel kitűnő eredményeket értek el Northumberland gyümölcs- és fűszerek-területein, a legkedvezőtlenebb időjárásban is.

— A változott viszonyok miatt... Szatmárról jelentik: Harsányi Zoltán 24 éves pincér tegnap eltávozott otthonról azzal, hogy a zálogházba megy télikabátját kiváltani. Miután másnap sem tért vissza, keresni kezdték. Közben a pincébe is le-tévedtek, ahol megtalálták a fiatal pin-cér felakasztott, élettelen testét. Az öngyilkos, aki özvegy édesanyjának és hu-gának egyetlen támasza volt, a feltevés szerint azért dobta el életét, mert a vál-tozott viszonyok miatt elbocsátás fenye-gette.

★ A RUDOLF MOSSE R. T., Bukarest, I. Bul. Brătianu 22., ezuton felkéri mindazo-kat a lapokat és folyóiratokat, amelyek a „Román sajtókatalógus” 1933. évi kiadásában nem voltak feltüntetve, hogy pontos hirdetési díjszabásukat és egy mutatóványzatot a fenti címre sürgősen elküldeni és ezzel lehetővé tenni szíveskedjenek, hogy a rövidesen meg-jelenő 1934. évi katalógusba felvétesse.

— Umberto olasz trónörökös Németor-szágból. Innsbruckból jelentik: Um-ber-to olasz trónörökös, akiről a B. L.-nak tegnapi száma közölte, hogy válik fele-ségétől, ma reggel Innsbruckba érkezett. A trónörökös Innsbruckból tovább uta-zott Németországba, Kasselbe, ahol só-gorát, Fülöp hesseni herceget látogatja meg.

★ ORVOSI HIR. Fink Ernő dr. belgyó-gyász és röntgenszakorvos visszatért külföldi tanulmányutjáról és újra rendelt Vasut-utca 1. szám alatt, 10—11-ig és 3—fél 5-ig. Tele-fon 302.

— Horogkereszt zászló a bécsi opera előtt. Bécsből jelentik: Ma délelőtt tűn-tetők ismét horogkereszt zászlót tűz-ték ki a bécsi opera elé. A rendőrség a zászlót azonnal eltávolította.

— TUL SOKAIG TART. — Már vége van a darabnak? — kérde a nagysága a szo-balányt, aki estére színházi kimenőt ka-pott. — Dehogyl! Hisz épp azért jöttem ha-za, nagysága kérem, mert a színlapon az áll, hogy a második felvonás két hét múlva történik.

— Karinthy felesége hamutartóval ha-dakozik. Budapestről jelentik: Tegnap este Budapestén a Hadik kávéházban Karinthy Frigyes Kondor Gézával, a Wiener Bankverein cégvezetőjével be-szélgetett. Egy másik asztalnál ült a két férfi felesége, akik kártyáztak. A két asszony kártya közben összeveszett, ha-talmas kiáltozásba kezdtek, majd a szó szoros értelmében egymásnak mentek. A verekedés hevében Kondorné megsebezte Karinthy Frigyes feleségének arcát, mire az író felesége felkapott egy súlyos ha-mutartót és azt hozzávágtá Kondorné-hoz. A verekedésnek a pincérek és a — férjek vetettek véget.

★ BRASSÓI ORVOSI HIR. Dr. Dressler gyermekorvos visszaérkezett tanulmányi szá-badságáról és újra megkezdte rendeléseit Kapu-utca 19. szám alatt, délelőtt 11—fél 1-ig és délután 3—4-ig. Telefon 792.

BUDAPEST

Svábhegyi Szanatórium

Subalpin 430 m.

DIÉTÁS
GYÓGYINTÉZETMár napi
P. 16-tól.

legideálisabb őszi-téli klíma-tikus üdülőhely. Intenzív ma-ga-nati inszolatio. Páratlan ki-látás a fővárosra.

Legelsőrangú szanatóriumi el-látást nyújt 5—6-szori diétás étkezéssel, vízkurával együttl.

— A szatmári felekezeti iskolák nyomoru-sága. Szatmárról jelentik: Mindenki előtt szomorúan ismeretes az erdélyi felekezeti ki-sébségi iskolák keserű sorsa. Különösen sok megpróbáltatáson mennek keresztül a szat-mári iskolák, amelyekkel szemben a szatmári iskolaszék olyan mostohán viselkedik, hogy a kért segélyt nem szavazta meg és a feleke-zeti iskolák kérelmét egyszerűen elutasítot-ta. Annál nagyobb volt az öröm a megyei magyarság körében, amikor a vármegyei is-kolaszéki bizottság hosszas tárgyalás után végre megszavazta a megyei felekezeti isko-lák kért segélyét. Mindenki azt hitte, hogy a megyei felekezeti iskolák ezévi sorsa bi-ztosítva van és annál kellemetlenebbül hatott most az a hír, hogy egyes községek megtaga-dták a segély kiutalását. Így például Körár-hosszafalu község bejelentette, hogy nincs pénze és az iskolaszék határozatával szemben csak az állami iskolákat hajlandó támogat-ni. Az iskolaszék határozata ellen a közsé-gi tanács felebbezett, holott erre nincs is jo-ga. A községi tanácsnak az iskolaszék utasi-tásait végre kell hajtani. Mindenesetre az a szomorú igazság, hogy amíg eldől az a kér-dés, hogy joga volt-e a községeknek feleb-bezni a határozat ellen, vagy kötelesek fi-zetni, a felekezeti iskolák egy lejt sem kap-nak és a legszörnyűbb nélkülözéseknek van-nak kitéve.

★ IPAROSOK SZÁMARA felbecsülhetetlen értékűek ezek a könyvek: Littván Sándor; Ipari számtan és kalkuláció 109 lej. Róth Ja-kab: Iparosok könyvvezetése 47 lej. Kaphatók vagy postán megrendelhetők a Brassói Lapok könyvtárából.

Néhány szó a székely- földi csendőrbetűl-ítások vizsgálatához

Csikszereda, október 22.

Pál Gábor képviselő a következők köz-zétételét kéri:

1. Szerban kisebbségi miniszter ur előtt Csikszeredában való tartózkodása alatt előtáraztam azokat a kegyetlen veréseket, a melyeket Csikmegyében egyes csendőrör-sökök eddig elkövettek. A miniszter ur felhívására panaszomat írásba foglalva í-benyújtottam s annak a visszaélések meg-szüntetése érdekében a csendőrség főpa-rancsnokságával való közlését kértem. A főparancsnok ezen panasz folytán viz-szálatot rendelt el s annak során felhírást kaptam a konkrét esetek bejelentésére. A benyújtott nyilatkozatban előadtam, hogy a visszaélések jövőre való megis-métlődése ellen megfelelő intézkedések megtételét kérem, amelyek véget vetnek a kegyetlen bántalmazásoknak s ha ez a jövőre elérhető lesz, úgy nincs értelme an-nak, hogy a multban előfordult esetek vizsgálata legyen. Felhívtok tehát mindenkít arra, hogy közölje velem az esetleg még előforduló visszaéléseket, hogy azo-kat vizsgálat és megtorlás végett az áll-e-tékes csendőrpáncsnokság tudomására hozhassam.

Fájdalomtól megtört szívvel jelent-jük, hogy a legjobb feleség, anyja és testvér

Goldfinger Adolfiné

szül. ENGEL BLANKA

hosszu és kinos szenvedés után, éle-tének 46-ik és boldog házasságának 26-ik évében jobblétre szenderült.

Temetése vasárnap, folyó hó 22-én délelőtt 11 órakor lesz a Jorga-sor 20. szám alatti gyászszobából a neolog izraelita temetőbe.

Nyugodjék békében!

Brassó, 1933. október 21.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD.

Éjszakai záró-tárgyalás után

Huszévi kényszermunkára ítélte el az esküdtbiróság Nicolaescut, a nőgyilkos bukaresti ügyvédet

A végszó jogán is ártatlanságát hangoztatta a pénzsóvár selyemfiu

Bukarest, október 22.

Nicolaescu ügyvéd, a kettős gyilkossal gyanúsított bukaresti selyemfiu pörének utolsóelőtti napján elsőnek Vasilescu-Valjean ügyvéd szólalt fel az áldozatok hátramaradtainak nevében. Valjean, aki egyike a legkiválóbb fővárosi kriminalistáknak, megkapó érveléssel igyekezett azt bizonyítani, hogy a gyilkosságokat csakis Nicolaescu követhette el.

Valjean mindenekelőtt cáfolta azt, mintha Nicolaescut a rendőrségen és az ügyészségen bántalmazták volna. Majd rámutatott arra, hogy

a fiatal ügyvédet a pénzsóvár ragadtatta gyilkosságra. Ezt bizonyítja az is, hogy Nicolaescu a gyilkosságokat megelőzően végrendeletet hamisított, amelyben kizemelt áldozatainak minden vagyonát sajátmagára testáltatta.

A helyzet az, hogy Nicolaescu a gyilkosságokat a vizsgálat elején beismerte. A szörnyű bűntettek elkövetése után megzavarodott, megszólalt a lelkiismerete és vallott. Most már elhomályosodtak benne az emlékek és rokonai, meg ügyvédei is arra biztatják, hogy tagadjon le mindent, mert csak így lehet megmenteni a sóbányától.

Ráter a gyilkosság körülményeire és ezeket mondja:

— November 22-én, amikor a bűntett lezajlott, Nicolaescu volt az, aki minden személyt eltávolított a házából, hogy így áldozataival együtt maradhasson.

Egyedül ő volt az, akinek az áldozatok halálából haszna származhatott.

Egyedül ő volt az, aki az áldozatok megpillantásakor le nem tagadható izgalomba esett.

— Nicolaescu, — mondja az ügyvéd, — a körülmények hurkába esett. Meg van fogva, a tettes csakis ő lehet.

A VÉRBAJOS ÁLDOZATOK

A nagy per utolsó percében is megkísérelte a védelem, hogy hatásos jelenetekkel megmentse Nicolaescut. Péntekről szombatra virradó éjszaka az esküdtek már-már tanácskozára akartak visszavonulni, amikor a hivatalból kirendelt védő felállt és ünnepélyesen bejelentette az elnöknek, hogy páratlan esemény történt: táviratot kapott Papazisu orvostól, hogy öreg Buteanuné asszony és Olimpia asszony háziorvosától, aki fontos pallo-mást akar tenni.

Az orvos, aki a belügyminisztérium szolgálatában áll s egyben a két asszony háziorvosa is volt másfél éven át, hamarosan megjelenik az esküdtszék előtt és a következőket jelenti ki:

— Mindkét asszony igen súlyos nyavalyákban szenvedett. Olimpia asszonynak ideges vérbaja volt, különféle súlyos megnyilvánulási tünetekkel. Boteanu Ecaterina asszony pedig agylágyulásban és tüdőbajban szenvedett.

— Én, csak mint orvos teszek vallomást, — folytatta Papazisu —, de éppen mint orvos ki kell jelentenem, hogy ilyen betegségek esetén lehetséges az öngyilkosság. Mikor normális emberek is követnek el megfontolatlan tetteket egyes rossz pillanataikban, annál inkább feltételezhető ez két ilyen súlyos beteg nő részéről.

A vallomás kétségtelenül hatást tett az esküdtekre és a közönségre, de Nicolaescu vesztett ügyét nem tudta már megmenteni. Sőt, úgy is fel lehetett fogni a dolgot, hogy ez még rosszabb fényt vetett Nicolaescura. Minek házasodik bele egy fiatal ügyvéd ilyen családba? Még nyilvánvalóbbá vált, hogy Nicolaescu pénzért mindenre kapható volt.

NICOLAESCU: ÁRTATLAN VAGYOK!

A háziorvos vallomása után az elnök megkérdi a vádlottat, van-e még valami mondanivalója? Nicolaescu feláll, hogy

az utolsó szó jogával éljen, de csak ennyit mond:

— A védők nagyszerű fejtegetései után nincs különös mondanivalóm, csak ez a két szó: *Ártatlan vagyok!*

HAJNALI FELHÉTIG NAGY TÖMEG VÁRTA AZ ÍTELEST

Szombatra virradó éjszaka, hajnali fél 4 órakor vonulnak vissza az esküdtek a tanácskozóterembe, hogy helybenhagyják, vagy megcáfolják Nicolaescu utolsó szavait.

A tárgyalóterem közönsége feszült izgalomban vár órakon át. A terem, a folyosók zsúfolva, sőt még az épület előtt is sokan tolonganak. Csendőrsztagok tartják fenn a rendet. A közönség körében találgatják az ítéletet. Az az általános vélemény alakul ki, hogy Nicolaescun már semmi sem segít. Az idő telik, lassanként kivilágosodik. A reggel megjelenő fővárosi lapok elhalasztják megjelenési idejüket, hogy bevárják az ítéletet. Végre

félhét órákor visszatérnek az esküdtek. Az első esküdt a terem halálos csendjében közli, hogy

az esküdtszék bűnösnek találta Nicolaescu Virgil ügyvédet kétrendbeli szándékos emberölés vádjában.

Miután az esküdtek megszavazták verdiktjüket,

a bíróság a vonatkozó törvényszakaszok, a büntetőtörvénykönyv 2. és 25. fejezete alapján huszévi kényszermunkára és jelképesen 1 lej pénzbüntetésre ítélte el a vádlottat.

Popovici Elizát, Nicolaescu öreg vádlott-társnőjét, aki a végrendelet meghamisításánál segédkezett neki, felmentették. Nyilván, tekintettel voltak öreg korára és arra, hogy a fiatal ügyvéd befolyása alatt állott.

Cucu szatmári pénzügyigazgató feljelentőjét is felfüggesztették állásától

Szatmár, október 22.

Néhány nappal ezelőtt részletesen megírta a B. L., hogy Cucu Illés szatmári pénzügyigazgatót a pénzügyminiszter táviratilag felfüggesztette állásából. Cucu — mint ismeretes — egy héttagnak, románokból álló társaság jelentette fel a pénzügyigazgatót, akinek a lakásán házkutatást tartottak, már a vizsgálobíró is kihallgatta. A szatmári pénzügyigazgatóság ügyeinek vezetésével, további intézkedésig, a vizsgálatot lefolytató Olteanu vezérfelügyelőt bízták meg.

A Cucu-ügy mára érdekes szenzációval

lővült, amennyiben a pénzügyminiszter Pop Adriant, a pénzügyigazgató elleni hajszát megindító főellenőrt is felfüggesztette állásából. Pop főellenőrt, aki az örökösödési ügyekkel körülkövetett el vizsgálókat, a jövő hét folyamán fegyelmi elé utalják.

A fegyver tehát visszafelé sült el, mert nemcsak a feljelentett, hanem a feljelentő ellen is vizsgálatot folytatnak. Pop hivatalában, állítólag, ezerszámra heverték az elintézetlen akták.

A szatmáriak élénk érdeklődéssel kísérik az ügy fejleményeit.

Az igazi Chaplin csak kilencedik lett a Chaplin-maszk versenyben

Miért kedvetlen a világ legnagyobb filmszínésze

Hollywood, október 22

Chaplinnek nemrégiben olyan nevetés és egyben szomorú élménye volt, amely a különben is melabura hajlamos művész kedvét hosszú időre elvette a filmezéstől. Az eset így történt:

A hollywoodi filmvárosnak mintegy száz sztárja van, de legalább félmillió ember lebzsel a telepen, akik mind azt lesik, hogy statizálhassanak. Ezek a szerencsétlen, letört emberek, a még nem híresek és a már nem híresek, az örökké reménykedők, a hiszékenyek e szomorú serege farsang idején álarcosbált rendezett, melyre meghívták az előállítókat és a filmesillagokat, hogy saját szemükkel lássák, hány tehetség kallódik körülöttük ismeretlenül, akiknek egyike-másika sokkal különb, mint akármelyik világhíresség. Hogy ezt meggyőzően bizonyítsák, a legtöbben a közönség egy-egy dédelgetett kedvencének maszkját öltötték magukra, úgyhogy végül is harmincnál több Valentínó, negyven Greta Garbo s ötven-hatvan Lilian Gish örvénylett a teremben.

Mikor Chaplinnek a postás kikézbessítette az álarcosbálra szóló meghívót, a művész elhatározta, hogy megtisztelti jelenlétével a mellőzöttek és nem-érvényesültek karneválját. Mert észbe jutott az az idő, amikor még ő maga is mellőzött volt és szegény, de boldogabbnál mint dícsősége teljében. Ő lelkében közelebb tartozónak érezte magát és ennel kifejezést akart adni a nyilvánosság előtt. Lehozatta tehát a padlásról régi cökmökjait, a vasalatlan, ráncos nadrá-

got, a két nagyorrú, félretaposott cipőt, a szűk kabátot, a kicsi keménykalapot, a pálcikát, orra alá ragasztotta az otromba kis bajuszt, autóbába ült s elhajtattott a bába.

Azt hitte, hogy harsogó éljenzés fogadja, mikor a küszöbön megjelenik. De nem kellett semmiféle feltűnést. Ahogy belépett, egy rendező beléje karolt s cipelte az emelvény felé. „Még egy Chaplin!” mondogatták a körülötte állók. És csakugyan:

harminc hozzá tökéletesen hasonló Chaplin emelgette ugyanazzal a mozdulattal a döntőbírók felé a kómiikus kis keménykalapot, forgatta botocskáját és ugrált ide-oda csámpás cipőjében.

Chaplinre senki sem vetett ügyet. Vétélytársai igyekeztek túltenni egymáson, boszorkányos ügyességgel csetlettek-botlottak, köszöngettek és pörgették botjukat. Chaplin azonban belátta, hogy az első díjat nem nyerheti meg. Nyilván az a riu fogja elvinni, aki ott billeg a pódium előtt, mert százszor tökéletesebben alakítja szerepét, mint ő maga alakította volt legjobb pillanataiban. Az az idegen ifjú, aki e rövid szereplése után ismét visszamerül majd az ismeretlenség kölébe. Ugy is történt. A harmincegy Chaplin-utánzó közül az ifjú lett az első, maga Chaplin csak a kilencedik.

De a gyengéd és melabura hajlamos művész nem várta be, míg az eredményt kihirdetik. Kiosont a teremből és hazahajtatott.

KÖZGAZDASÁG

Fehérneműszabászati tanfolyam Kolozsváron. Az Erdélyi Gazdasági Egylet fehérneműszabászati és varrótanfolyamot rendez Kolozsváron október hó 23-tól kezdődőleg, az egyesület Attila-ut 10. sz. alatti székházában. A tanfolyamot özv. Deésyné Tömösvári Mariska urnő, női ipariskolai tanárnő vezeti. A tanfolyamon elsajátítható az összes női és férfi fehérneműek, gyermekkelengye és fehérnemű, ágynemű és függönyök szabási és varrási módja. Minden résztvevő saját anyagából mindjárt kész darabokat is készíthet. Az előadások naponta d. u. 3 órától fognak tartatni. A tanfolyamon résztvehetnek városi és falusi asszonyok és leányok, korra való tekintet nélkül, akik a fehérneműszabást és varrást akár a házi szükséglet ellátása, akár későbbi kenyérkereset biztosítása céljából óhajtnak megtanulni. Jelenkezni lehet az EGE titkári hivatalában (Kolozsvár, Attila-u. 12.) Levélbeni megkeresés esetén válaszbélyeg csatolandó.

★

Mezőgazdasági, higiéniai és kisállatkiállítás Kolozsváron. A kolozsvári gazdasági felügyelőség (Inspectoratul Agricol) Kolozsváron, vásárral karöltve, november 5-től—15-ig a Kereskedelmi és Iparkamara bérpalotájában nagyszabású mezőgazdasági, élelmiszer, higiéniai és kisállatkiállítást rendez. A kiállítást a király fogja megnyitni. Az Erdélyi Gazdasági Egylet felhívja a kiállításon résztvenni szándékozó gazdák közönséget, hogy résztvételi szándékát az egyesület titkári hivatalával közölni szíveskedjék. Ugyanott naponta 9—2-ig bővebb felvilágosítást is nyerhet. (Telefon: 158.)

★

Emelkednek az almaárak. Az almaszedést, azt mondhatni, hogy egész Erdélyben befejezték. A termés mennyiségileg minimális, minőségileg kielégítő volt. Ma már több helyen kapható növényvédelmi szerekkel ápol, kiválóan szép, exportképes alma. Az árak vidékenként változnak. Ényeden a válogatott alma kilójáért 12 lejt fizettek. Bánffyhyunadon, az EGE kiállítását alatt, válogatás nélkül 8 lejt kínáltak az almáért. Ugyanakkor a Szilágyságban 5.50 lejt és Szatmármegyében 3.50 lejt. Az árak ugrásszerűen emelkedtek azóta, mert az almakészlet Erdélyben szinte minimális. Könnyelműség volna a gazdák közönség részéről érteken alul adni az almát. Az árak még nincsenek egyenesen kialakulva és még emelkedni fognak.

★

Románia külforgalma augusztusban. A hivatalos adatok szerint Románia augusztus havi bevétele 321.362 q volt 724.4 millió lej értékben, a kivitelt pedig 8 millió q sullyal 1.2 milliárd lejt tett ki. Tehát a kiviteli többlet 461.5 millió lej.

A bevétel 1932 augusztusának beviteléhez képest 10 százalékkal esett vissza.

★

Emelkednek a mézárak is. A méztermés az idén katasztrófálisan rossz volt és a minősége sem üti meg a szín tekintetében az előző évek átlagát. Általában sötétebb az idén a méz színe, az íze azonban elsőrendű. Az árak 24 lejjel indultak. Kolozsvár vidékén 30—35 lejig emelkedtek. Brassó vidékén 40 lejig, nagybanvétel esetén. Ennek megfelelően a detailárak is emelkedtek. Aki nem szerezte be eddig télire mézszükségletét, nehezen tudja ma már beszerezni, mert az év 12 hónapjából alig volt 5 hónap az idén, amely alatt ki-repülhetett és dolgoztatott a méh. A méhészek, okulva az idei késői tavaszodáson, igyekeztek tartalékról is gondoskodni.

★

Nagy állatkiállítás Medgyesen. Folyó hó 28-án és 29-én nagy állatkiállítást rendeznek Medgyesen, vásárral kapcsolatosan. A vidék legszebb állatpéldányai kerülnek bemutatásra, melyeknek nagy része Svájból hozott anyag leszármazottja. Körülbelül 300 állat van eddig bevezetve. Gyönyörű példányok, növendék bikák, tejes tehén stb. Lesz olyan tehén is, melynek évi tejhozama 7000 litert és megközelíti. Október 28-án lesz a zsűri döntése, 29-én nyílik meg a kiállítás. A vásár, ill. a kiállítás alkalmával 2 darab fejőstehenet fognak kisorsolni. Egy sor-jegy 10 lej. A rendezőség lázas tevékenységet fejt ki a kiállítás sikere érdekében és tekintve azt, hogy Medgyes és környéke híres a fajtállatok tenyésztéséről, érdeklődés is óriási. Ugyanakkor lesz kiállítás a Kisállat Tenyésztő Egyesület részéről különböző fajtájú baromfi, fajtalamok stb.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szö 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szö. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25%o engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Jéggyár, szivógázmotorral, üzemképes állapotban eladó. Szőlősi Samu, Odorheiu. 13315

KERESEK MEGVÉTELRE egy jókarban levő könyvkötő fűzőgépet. Árjajánlatokat gyártmány megjelölésével „Sürgős” jelígre a Brassói Lapok kiadóhivatalába kérek.

SCHWARZBURG VEN-DEGLÖBEN 7 lej egy zóna, 7 lej egy pohár sör. 13366

Eladó hatlóerős fafűrészelő motor, megvételre keresek lóherceséplőt. Kronik Károly, Déva. 13367

HORDÓ ELADÁS. Erdély-hegyaljai borgezdaság felszámolása miatt használt transport- és ászok-hordókat elad. Gazdasági Bank, Aiud-Nagyenyed. 13352

FINOM MELEG GYAPJU HARISNYAKAT, cérna férfi-zoknikat, gyapju stucnikat, férfi sportharisnyákat TARTÓS ANYAGBÓL OLCÓ ÁRON KÖTÖK. Cím: Brassó, Str. Nicolai Filipescu 59. földszint jobbra. (Volt Hátsókö-bánya) 12932

Díszítő lakását egy szép csillárral!

Legutányosabban kapható:

Welkens csillár-árugyárában

Brassó, Szent-János-utca 32. Telefon 3 81. Tekintse meg kirakatomat és rakáramat. — Ugyanott **tűkörtényszőrök** melyek fele áramkötéssel nappali fényt árasztanak kirakatok lakások, irodák és műhelyek részére

Komplett hálószoba butor elköltözés miatt olcsón eladó. Brassó, Gácsmajor-u. 56. 13357

Eladó jutányos áron 3 vagon széna Özv. Koncz Armin, Odorheiu. 13369

Állást nyer

Jól főző gazdaszönyt vidékre azonnali belépésre keresünk. Ajánlatokat „Gazdaszöny” jelígre a kiadóba. 13361

Kenyérpékségbe elsőrendű kemencemunkás kerestetik. Brassó, Katalin-utca 34. 13340

Jól bevezetett szakmához 150 200.000 lej kaucióval rendelkező fiókvezető kerestetik. Ajánlatokat 13351. szám alatt a kiadóba kérem.

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ára kötve 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Kizárólag és csakis

a legkitűnőbb belföldi és angol szövetekkel dolgozunk, kizárólag a legmodernebb szabást és a leggondosabb kidolgozást adjuk, úgy női, mint férfi osztályunkban. Brassóban a Főter közelében, a

Hirscher-utca 8 sz. alatt

levő emeleti helyiségeinkben keressen fel bennünket, hogy a most érkezett legújabb mintákat bemutathassuk Önnek. És még arra is kérjük, jól jegyezze meg cégünk nevét:

Seiffert Robert és Társa

nehogy összetéveessen bennünket mással. Nekünk sehol másutt se fiókunk, se műhelyünk nincsen. De kérjük, jöjjön melőbb, hátha ismét emelkednek a szövetárak! Önt várja cégünk

női- és urisزابósága!

Lakás

KIADÓ több lakás, 4 szoba, mellékhelyiség. Olcsó ár. Megtekinthető 9—12 és délután 3—6-ig. Jorgasor 18., manzárd. 13342

Parkettás terem, 6x7 mtr. előszoba, 4x5 mtr., mellékhelyiségekkel kiadó. Bővebbet Brassó, hosszú-utca 7. 13348

Bolonya elején, a belváros tözsomszedságában, kertrenyiló két szoba, konyhas modern lakás azonnal kiadó. Mester-utca 7. 13298

Modern üzlethelyiség, továbbá garszon lakás kiadó. Felvilágosítás helyszínén, Kut-utca 50. szám alatt. 13358

Zongorárákat vállalkozó 6 éves kortól kezdve. Házaikhoz is eljárók. Cím: Kórház-utca 5. 13363

Intelligens nő elvállal ház-tartásbeli munkát. Szíves megkereséseket „Gyermekek-rető” jelígre a brassói kiadóba kérek. 13362

Házasság

30 éves földbirtokos uriember vagyok. Tehermentes vagyonom több millió érték. Komoly házasság céljából megismerkednék házias nővel. Levelet a feladó teljes címével „Vagyon nem fontos” jelígre a kiadóba.

HAZASSÁG céljából ismeretséget keres biztos egzisztenciával rendelkező fiatalember. 20—25 éves izraelita urileánnyal, kinek 80.000 lej k. p. hozománya van. „Nyugodt otthon” jelígre a kiadóba. 13371

27 éves önálló kereskedő, csinos, fekete szemű, 165 cm. nél nem magasabb román. kath. vallású leány ismeretséget keresi házasság céljából. Közvetítők kizárva. Fényképes levelet „Október” jelígre a kiadóba. 13370

FIATALOK tanácsadója. Szerelmi levelező, kiegészítve a társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv. stb. Ára színes borítólappal 30 lej.

A. B. C. TEXTIL

Kádár Sándor Brassó, Kolosior-u. 3.

Női és férfi

Őszi és téli szövetek

gazdag választékban.

Győződjék meg személyesen szövetek kiváló minőségéről és olcsó áráról.

KOVÁCS A.

URI-DIVATSZABÓ
BRASSÓ, WEISS MIHÁLY-U. 3.

Saját és hozott anyagból teljes megelégedésre dolgozunk

„NOVY”

BRASSÓ, RÓZSATÉR 19.
Telefon 199.

Elektro-technikai szaküzlet.
Rádió és alkatrészek raktára.
Speciális rádió-laboratórium.

Szakszertől munka | Pontos kiszolgálás | Mérsékelt árak |

Brassó legszebb asszonya

is szebb lesz, ha a frizuráját én készítem. Románia egyetlen gőz-örökhamlamosítója, hajfestéke és cégem „Margareta” különleges ondulólóvize mind csak fokozza a szépséget.

MOLNÁR A.

NŐI FODRÁSZ SZALON
BRASSÓ, Weiss Mihály-utca 21.

Csendes,

napos lakás

kilátással, előszoba, 3 szoba, konyha, fűdőszoba, csempekályha, november 1-étől havi 2800 lejért kiadó. Str. Closca (Lőpész-utca) 1. sz. Felvilágosítás Gyárat 38.

Keménygallér tisztítás leszállított áron drb. Lej 4.50.

A gallér tűkörténys és habfehér. Ron-galódás kizárva — SZABÓ-MOSÓDA Brassó, Hosszu-utca 32. Fiók-üzlet. Kut-utca 20.

Szaktudással izléssel, olcsón öltöztet Kósa Albert urisزابó üzlete

Brassó, Kolosior-u. 25, 1-ső emelet
KÖZPONTI HITELIRODA TAGJA

OLCSÓ SZEZONUTÁNI ÁRAK!

Elegáns, komfortos szoba teljes penzióval egy hónapra 3500 lejtől. Elismert izletes jó házikoszt ebéd 25 lej, ebéd-vacsora 45 lej. Szobát penzió nélkül is kaphatok — Kosztot házon kívüli is SPÁNGER PENZIO, Brassó, Nicolae Jorga-u. 2. (az 1. emeleten 1) Telefon 4—93

Ez az a könyv, amely 18 kultur-nyelvre lefordítva a legszenzációsabb sikert érte el.

A NŐ

Tanulmányok a nő testéről, lelkéről, nem életéről és erotikájáról 2 kötetben.

Írta: Dr. BAUER A. BERNHARDT orvos-tanár

Az egyes kötetek 450—450 oldal terjedelemben jelentek meg. nagy Lexikon alakban ára az egész műnek 400 lej.

Brassói Lapok Könyvosztálya.

Elegáns őszi kosztümök és tél kabátok a

Margaret-szalokban

készülnek
Maramarosch-pa'ria, Piața Libertății No 10

A jövő ágybetétje

a szabadalmazott „ELASTIC”, éppen úgy egész életén keresztül sz. Igálja Önt, mint bármilyen kárpitosmunka, ami az én szakavatott kezem alól kerül ki. Binder A. kárpitos és díszítő Brassó, Kapu-utca 55

Női

mormóta-bunda

elegáns lérfi

városi bunda

mindkettő maidnem új, jutányosan eladó. Cím 13359 sz. alatt a kiadóban

GOMBOS URISZABÓ

BRASSÓ, Kapu-utca 41 szám alatt.
Télkabátok, felöltők. Öltönyök stb. elegáns, szolid kivitelben jutányos áron készülnek

Regénykedvezményünk

A B. L. minden állandó olvasója egy teljesen új, eredeti regényt kap havonta. Ajándékregényjünkre minden állandó olvasónk igényt tarthat. Október havi regényünk címe: A kis Kovald, szerzője Körösi László, Párisban élő fiatal magyar újságíró. Októberi regényünket mindenki megkaphatja az alábbiak szerint:

1. Régi előfizetők, ha az október havi előfizetéssel nincsenek hátralékban.
2. Új előfizetők, akik október 15-ét megelőzően előfizetnek.
3. Példányonkénti vásárlók, ha az október hónap folyamán lekötött regény-szelvényeinket 1—15-ig szedve, összegyűjtik és 4 lej kezeltési és szállítási költség egyidejű lefizetésével legkésőbb október 20-ig beszolgáltatják a helybeli bizománysnak.

Előfizetőinknek nincsen szükségük a szelvények gyűjtésére. Elegen-tő, ha a regényre vonatkozó igényüket a 4 lej lefizetésével bejelentik annak a bizománysnak, aki a lapot kézbe adja. Akik a lapot postán kapják, az olyan helységben laknak, ahol nincs bizománysunk, ugyanazt a bejelentést közvetlenül a kiadóhivatalnál te-szik meg. Ilyen előfizetőknek a leg-célszerűbb, ha az előfizetési díj-t együtt beküldenek annyi-szor 4 lej, ahány hónapra az előfizetésük szól, s ahány havi regényre igényt tartanak.

Akiknek az előfizetése már előt-redezve van, azok postabélyegbe-lyegbe beküldhetik a 4 lejet. Bejelentési határidő október 28. A regényből csak annyi példányt nyom-tatunk, ahány olvasónk ezen időpon-tal erre vonatkozó igényét bejelenti.

Itt levágandó és a szelvények megőrzendő 1—15 számmal.

12 sz. szelvény

a B. L. októberi regény-ajándékára.

ALFA

LESZÁLLITOTTA AZ ÁRAKAT!

KÉRJE AZ ÚJ RÉSZLETES ÁRJEGYZÉKET
ALFA LAVAL SZEPARÁTOROK
TEJES KANNÁK
MINDENMŰ TEJCSARNOKI FELSZERELÉS.
ÁLLATEGÉSZSÉGÜGYI CIKKEK-RŐL.
HÜTŐBERENDEZÉSEK MINDEN NAGYSÁG-RA

KÖRZETKEPVISELŐ ALFA-SEPARÁTOR S. A. R.

Mezőgazdasági Árucarnok
Brassó, Str. Mihail Weiss 13.

București,
Bulevardul Brănu 22

Felölsszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lau- és Könyvkiadó R-t. Brassó—Brassó.